

Tilråding til Miljødirektoratet om tre områder med vern av skog

- Endring av verneformål i deler av Jutulhogget naturreservat (Jutulhogget vest) i Alvdal og Rendalen kommune
- Utvidelse av Furuberget naturreservat i Hamar kommune
- Opprettelse av Øyen naturreservat i Sør-Odal kommune

februar 2025

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 3 | 2025

Forfattere: Harald Klæbo

Tittel: Tilråding til Miljødirektoratet om tre områder med vern av skog

ISBN: 978-82-8410-060-9

© 2025 Forfatteren

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Innhold

1. Forslag	5
1.1 Hjemmelsgrunnlag.....	6
1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget.....	7
1.3 Andre interesser.....	10
1.4 Planstatus	11
2. Saksbehandling.....	11
2.1 Saksbehandlingsprosesser.....	11
2.2 Forholdet til utredningsinstruksen	11
2.4 Forvaltningsmyndighet.....	12
3. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	12
3.1 Avgrensing	12
3.2 Verneforskriftene	12
4. Oppheving og endring av tidligere vernevedtak.....	13
5. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	13
5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	13
5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser.....	14
5.3 Avveining skogvern – skogbruk.....	14
5.4 Forvaltningsmyndighet.....	15
6. Beskrivelse av det enkelte område med merknader.....	16
6.1 Endring av verneformål – Jutulhogget NR – Opprettelse av Jutulhogget vest NR, Alvdal og Rendalen kommuner og Jutulhogget øst NR, Rendalen kommune	16
6.2 Utvidelse av Furuberget naturreservat, Hamar kommune	39
6.3 Opprettelse av Øyen naturreservat, Sør-Odal kommune	58

1. Forslag

Statsforvalteren i Innlandet sender med dette tilråding om vern av tre naturreservater i Innlandet fylke i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Et av områdene, Jutulhogget i Alvdal og Rendalen kommuner, er fra før naturreservat, men vi tilrår at skogen vernes i størstedelen av reservatet. Ett område, Furuberget naturreservat i Hamar kommune, foreslås utvidet. Det siste området, Øyen, blir et helt nytt barskogsreservat som ligger i nærheten av eksisterende Seimsjøen naturreservat i Sør-Odal kommune.

Endring av verneformål i Jutulhogget foreslås som en ny verneforskrift for denne delen (Jutulhogget vest NR). Utvidelsen av Furuberget NR foreslås som endringer av eksisterende verneforskrift. Opprettelse av Øyen NR får egen verneforskrift. Forskriftene er utarbeidet i tråd med nasjonale maler for verneforskrifter i barskogvernet, og i tråd med naturmangfoldloven.

Tilrådingen omfatter ca. 3590 dekar nytt skogverneareal. Totalt skogareal er 2397 dekar, og av dette er 1588 dekar produktiv skog.

Skogvernarealet på de tre områdene er som følger:

1. Endring av verneformål i deler eksisterende verneområder i Jutulhogget ved å etablere et nytt reservat; **Jutulhogget vest naturreservat** i Rendalen og Alvdal kommune, som medfører at det blir skogvern på ca. 2865 dekar her. Dette er ca. 85 % av arealet for eksisterende reservat. Resten forblir kvartærgeologisk reservat med betegnelsen **Jutulhogget øst naturreservat**.
2. Utvidelse av **Furuberget naturreservat** i Hamar kommune, ca. 135 dekar nytt areal
3. Opprettelse av **Øyen naturreservat ***) i Sør-Odal kommune, ca. 590 dekar.

**) Tidligere i prosessen har dette hatt navnet Seimsjøen utvidelse delområde 1-7.*

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Områdene foreslås vernet som naturreservater, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene:

- a. (variasjonsbredden av naturtyper og landskap),*
- b. (arter og genetisk mangfold),*
- c. (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).*

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter.

Vern av områdene bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. De foreslåtte verneområdene har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av områdene vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatiltak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

I denne verneplanen er noen av verneverdiene for de tre områdene knyttet til rødlistede naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet, og samtidig vil de bidra til å bevare trua og nær trua arter. Naturtypene er:

Høystaude-edelløvskog (NT),

Høystaudegranskog (NT),

Kalk-og lågurtfuruskog, fattige utforminger (VU)

Kalkgranskog (VU)

Åpen grunnlendt kalkmark i sørboreal sone (VU).

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslagene er innhentet fra ulike registreringer og kartlegginger som ledd i skogvernarbeidet, blant annet dokumentasjon i Narin - Lokalitetsdatabase for skogområder eller gjennom andre naturtypekartlegginger. Det er også med områder som er kartlagt etter Miljødirektoratets nye kartleggingsmetodikk for skogvernområder (Skoganalyse).

Verdien av områdene er satt av Statsforvalteren selv ut fra verdivurderinger fra disse kartleggingene, annet kunnskapsgrunnlag og egne vurderinger.

Tab 1. Områdene i denne verneplanen.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal skog (daa) ¹⁾	Areal produktiv skog (daa) ¹⁾	Moh.	Verneverdi ²⁾
Jutulhogget NR. (endring av verneformål)	Alvdal, Rendalen	2865	1672	863	310-634	****
Furuberget NR utv.	Hamar	135	135	135	130-238	*** ***
Øyen NR	Sør-Odal	590	590	590	129-224	**
SUM		3590	2397	1588		

¹⁾Tallene på skog og produktiv skog kommer fra tall fra erstatningsforhandlingene der dette foreligger, og ellers fra tilbudet fra skogeierne som skogeierorganisasjonene har laget.

²⁾ For utvidelsene angis verneverdien først isolert sett for bare utvidelsen, men deretter også sett i sammenheng med eksisterende verneområde.

Dersom områdene ikke blir vernet, vil det foreligge en del trusselfaktorer i framtidig arealdisponering. De viktigste potensielle påvirkningsfaktorer på verneverdiene i områdene som foreslås vernet er:

- hogst med tilhørende skogsbilvegbygging,
- ferdsel som innebærer forstyrrelse av visse sensitive arter
- masseuttak, særlig i kalkskogområder
- kraftproduksjon; for Jutulhogget og Furuberget er ikke vannkraftutbygging så relevant, men bygging av nye/utvidelse av eksisterende kraftoverføringsnett vil generelt innebære en trusselfaktor. For Øyen vil en ev. økning av magasinkapasiteten i Storsjøen kunne påvirke verneverdier på øyene som er en del av dette verneplanforslaget
- hytteutbygging vil generelt være en påvirkningsfaktor, men for de tre områdene ansees dette ikke så relevant.

Vern av de foreslåtte områdene skal gjennom bestemmelser bl.a. om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å dekke viktige mangler i skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for et stort antall truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålene, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og

lokalisering, samt miljøforring betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde nedenfor.

Dersom områdene ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Interesser utover skogsdrift som for eksempel bygninger, traktorveger og bruk knyttet til enkeltområdene beskrives under enkeltområdene. Interesser i og inntil eksisterende verneareal antas å være avklart gjennom tidligere verneprosesser.

Kraft og energi

Det går kraftledninger i følgende områder:

- *Jutulhogget – en 145 kvh, en 22 kvh*
- *Furuberget – en 11 kvh (i eksisterende reservat, ikke i utvidelsen)*

Følgende områder grenser til kraftledningstrasé:

- *Øyen (lav spenning, spenningsnivå ikke oppgitt)*

Følgende områder grenser til regulert vassdrag:

- *ingen*

Det er registrert kraftpotensial (digitalt småkraftpotensial) innenfor følgende områder:

- *ingen*

Mineral

Det er registrert mineralforekomster innenfor følgende områder:

- *Jutulhogget NR. Det er registrert visse grus og pukkressurser innenfor eksisterende reservat (geo.ngu.no). Disse er omfattet av det eksisterende kvartærgeologiske vernet, og det foreslåtte barskogvernet har derfor ingen betydning/ending i forhold til tilgjengeligheten av disse ressursene, slik restriksjonsnivået er i dag.*
- *Utvidelse av Furuberget NR. Det ligger et kalksteinsbrudd mellom eksisterende Furuberget naturreservat og den foreslåtte utvidelsen. Kalksteinsbruddet er grenset ut av verneforslaget. Eksisterende vern og verneforslaget vil medføre stans i kalksteinsbruddets muligheter for ekspansjon nord- og sørover.*

Samiske interesser

Følgende områder som tilrås i denne verneplanen ligger innenfor reinbeitedistrikt:

- *Ingen*

1.4 Planstatus

Alt areal i denne verneplanen er avsatt som LNFR i gjeldende kommuneplaner.

2. Saksbehandling

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Alle de tre områder i denne tilrådingen er kommet til gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Statsforvalteren har i verneprosessene lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog og NORSKOG.

Følgende tabell viser når tilbudene er kommet inn, og når områdene har hatt oppstart:

Tab 2. Gangen i verneprosess til nå for kandidatområdene.

Navn	Tilbud	Oppstart	Høringsfrist
Jutulhogget NR (endring av verneformål, tilbud i to trinn)	14.01.2022 05.04.2024	19.03.2024 19.06.2024	10.01.2025
Furuberget NR utv	10.03.2022	19.03.2024	10.01.2025
Øyen NR	03.12.2021	19.06.2024	10.01.2025

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslagene er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslagene på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete merknader til verneforslag for de enkelte områder fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslagene.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

2.4 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner har gjennom høringsprosessen fått muligheten til å gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for verneområdene i sin kommune i tråd med gjeldene politikk på området. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet. Statsforvalteren har i høringen redegjort for forutsetningene for slik delegering av forvaltningsmyndighet til kommunene:

- Kommunen må ha kapasitet og kompetanse
- Et ja til å være forvaltningsmyndighet, innebærer at det gjelder for alle verneområdene i kommunen
- Delegeringsmuligheten gjelder ikke verneområder som er delt mellom flere kommuner
- Gjelder ikke Ramsarområder og områder med verneområdestyrer

3. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen

3.1 Avgrensing

- Ingen endringer etter oppstart og høring.

3.2 Verneforskriftene

I siste halvår av 2024 er forskriftsmalene for skogvernområder endret. En av endringene er at verneformålene skal utformes punktvis etter fastsatt inndeling. Dette er gjort for

forskriftene for de verneområdene som framgår av denne tilrådingen. Derfor vil verneformålene slik de er formulert skille seg fra høringsdokumentet i form, men ikke i innhold. Se omtale av forslag til forskrifter under hvert enkelt område i kapittel 6.

4. Oppheving og endring av tidligere vernevedtak

Følgende vernevedtak foreslås opphevet som følge av denne verneplanen:

1. Forskrift om naturfredning, Jutulhugget, Alvdal kommune, Jutulhugget, Rendal kommune, Hedmark – 1959.
2. forskrift FOR-1993-07-09-655 om fredning av Furuberget naturreservat, Hamar kommune, Hedmark.

5. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Områdene er i kommunenes arealplaner avsatt til Landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder). Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslagene slik de nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdene vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i deler av områdene. Ut fra den kunnskapen vi har i dag om områdene i denne tilrådingapakka, gjelder dette spesielt Furuberget utvidelse, der det bør lages en skjøtelsesplan med nærmere retningslinjer for bl.a. tynning og andre tiltak for å fremme naturskogstilstanden.

5.3 Avveining skogvern – skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Øyen (tidligere Seimsjøen), samt det første tilbudet for Jutulhogget ble tilbudt for frivillig vern av grunneiere før 1. februar 2022. De omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet. Tilbudene for utvidelse av Furuberget, samt tilbud nr. 2 for Jutulhogget er kommet inn etter denne datoen. Statsforvalterens avveining mellom skogvern og skogbruk for disse områdene er vedlagt denne tilrådingen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmer tilgangen								

Fig 1. Matrise for områdets betydning for tømmer tilgangen og betydning for vern. Grønne områder angir områder hvor vern skal prioriteres fremfor skogbruk, røde ruter angir at tømmer tilgangen skal prioriteres fremfor vern og gult felt angir områder som må vurderes nærmere av Statsforvalter.

Tab 3. Areal som skal avveies i denne verneplanen – skogbruk og vern

Område	Betydning for vern og tømmer tilgang	Opprinnelig tilbudt areal (daa)*	Foreslått for vern (daa) som barskogsvernreservat
Opprettelse av Jutulhogget vest NR og Jutulhogget øst NR	V1S7	2865	2865
Utvidelse av Furuberget naturreservat	V1S7	137	135

*Vi viser her opprinnelig tilbudt areal. I vurderingsskjemaene beskrives dette i tekst, men tall for tilbudt areal er i skjemaene det samme som foreslås vernet.

5.4 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren gjorde i både høringsbrevet og høringsdokumentet kommunene spesielt oppmerksomme på å svare ut om de ønsket å få tildelt forvaltningsmyndighet for verneområdene.

Sølen verneområdestyre har signalisert at de ønsker forvaltningsmyndighet for naturreservatene i Jutulhogget, jf. høringsuttalelse av 13.01.2025. Dette støttes av Alvdal kommune, jf. høringsuttalelse av 24.01.2025.

6. Beskrivelse av det enkelte område med merknader

6.1 Endring av verneformål – Jutulhogget NR – Opprettelse av Jutulhogget vest NR, Alvdal og Rendalen kommuner og Jutulhogget øst NR, Rendalen kommune

Verneverdi: isolert sett, **** (nasjonalt verdifullt og svært viktig). I tillegg har de kvartærgeologiske formelementene klar internasjonal verneverdi, og dette blir ytterligere styrket med vern av skogen i planforslaget.

Totalareal eksisterende reservater: 3400 dekar (Jutulhogget 1989, Jutulhogget 1959)

Areal foreslått som nytt skogvernreservat: 2865 dekar

Areal skog i verneforslaget: 1672 dekar

Areal produktiv skog: 863 dekar

Fig 2. Jutulhogget. Foto Harald Klæbo/SFIN.

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet/verneforskriften for Jutulhogget vest er å bevare et område som

- a. Utgjør en spesiell geologisk forekomst i form av et særpreget landskap og natur der de kvartærgeologiske verdiene, spesielt hogget med de utspylte massene, utgjør en betydelig naturhistorisk verdi.
- b. Representerer en bestemt type natur i form av en brannpåvirket og lite hogstpåvirket skog som har særskilt betydning for biologisk mangfold.
- c. Inneholder areal med truet, sjelden eller sårbar natur som høgstaude-edelløvskog, høgstaudegranskog, kalk- og lågurtfuruskog. Området har blant annet mange sjeldne sopp- og lavararter og Østlandets nordligste forekomst av alm. I tillegg finnes et karakteristisk og interessant fugleliv, herunder sårbar rovfugl.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Området er kartlagt av Asplan Viak (2022). Det tilbudte området som utgjør forslaget til skogvern kan deles inn i 2 delområder:

1. Vestdelen

Vestdelen består av et djupt og langt juv med tilgrensende åsområder sør og nord for dette. Området har et stort mangfold knytta til gamle trær og død ved i gammel furu-, gran- og edelløvskog, samt bergvegger, brent furuskog, kalk/baserik skog og i noen grad gamle boreale løvtrær. Blant karplanter, lav og sopp er det påvist 35 rødlistearter (1 EN, 12 VU, 22 NT) etter gjeldende rødliste (Artsdatabanken 2021). Funn av flere rødlistearter kan forventes i alle skogtypene.

De mest verdifulle områdene for naturmangfoldet er selve Jutulhogget inkludert en liten almeskog omtrent midt i, og en svært lite påvirka furu-naturskog på Barkaldkjølen. Til tross for stedvis betydelig hogstpåvirkning av visse områder på åsdragene, vurderes det aller meste av området (>95%) som funksjonsområde for rødlista arter. Fattig furuskog dominerer. Kalk- og baserik skog finnes bare i små arealer: litt av de rødlistede naturtypene høgstaude-edelløvskog (NT, 3 dekar) og høgstaudegranskog (NT, 4 dekar), og flere områder med fattige utforminger av kalk- og lågurtfuruskog (VU, både gran- og furudominert).

Fig 3. Skogen i Jutulhogget framstår som karrig i et vilt landskap preget av fjell i dagen, stup og steinurer. Mye av skogen har vært vanskelig tilgjengelig i skogbrukssammenheng, og vært utsatt for brannpåvirkning – dette har gitt skogen høye verneverdier, i tillegg til de kvartærgeologiske verneverdier som Jutulhogget er internasjonalt kjent for. Foto: Øyvind Fredriksson, Rendalen kommune.

Den lille almeskogen har et stort arts mangfold, og dette har lenge vært kjent som en utpost- eller reliktolokalitet for en del karplanter. Det er også nå påvist at det gjelder for sopp og lav. Av nye funn kan spesielt trekkes fram almebroddsopp (VU) og skrukkeøre (NT) – for begge er dette de første funnene i Innlandet. I et sesongfuktig parti i en skrent sørvest for Hoggjønnå ble marisko (NT) funnet (en liten koloni) for første gang siden 1960-tallet. Dette er trolig litt lenger vest enn forrige funn.

Gammel furu-naturskog uten særlig hogstpåvirkning, finnes innen et større område på Barkaldkjølen, samt i de bratteste skrentene i Jutulhogget. Ellers er det større partier med gammel furuskog både i sør (på Barkaldåsen) og inni Jutulhogget, som regel med moderate til betydelige mengder død ved.

I Jutulhogget finnes også gammel granskog, ofte i mosaikk med boreal løvskog og furu. Enkelte små partier med gammel granskog finnes også i vest og nord. De lettest tilgjengelige områdene i øst, vest og nord for Jutulhogget er for en stor del sterkt hogstpåvirka, og fremstår som ensaldret furuskog på omkring 130-140 år (fattig mosaikk) uten eller med svært få gamle overstandere.

Så å si alt areal sør og nord for Jutulhogget er tydelig prega av historiske skogbranner. I østre halvdel har også brannene flere ganger gått nedover i Jutulhogget. Brente hogststubber, høystubber og læger er vanlige, mens levende trær med brannlyrer er ganske underrepresentert pga. hogstpåvirkning på slutten 1800-tallet i flere større områder. Siste skogbrann var trolig på midten av 1960-tallet (østre deler), og noe brent skog ble hogd i ettertid (jf. historiske foto på Digitaltmuseum.no). En del stubber har 3-4 brannlyrer og har i tillegg vært brent etter hogst. Et knippe rødlista lavarter knytta til slike brannelementer virker å være vanlige, selv i tilsynelatende triviell og ensaldret furuskog (fattig mosaikk). Et par plasser finnes tydelige «løvbrenner», der til og med enkelte gamle bjørk og gran med brannlyrer er sett. På begge sider av Barkaldåsen er et par større områder som ble hogd omkring 1980-tallet, men som likevel har klare brannskogskvaliteter (se under). Bare enkelte granskogspartier langs Tysla har lavere kvaliteter. Av mangelnaturtyper som beskrevet i Framstad (m.fl. 2017) finnes muligens almeskog (4 dekar), gammel furuskog (ca. 1000-1100 dekar + annen brannpåvirket furuskog), gammel granskog (omkring 80-150 dekar), og evt. bekkekløfter (ca. 620 dekar). Det er noe usikkerhet knyttet til avgrensning og vurderinger av grunntyper og tilstandsvariabler innen deler av området, men dette har liten påvirkning på faglige helhetsvurderinger.

2. Østdelen

Østdelen, dvs. arealene som er tilbudt som skogvern langs elva Tysla fra Hoggtjernet og sørover forbi Fallneset og til tjernet 310 moh, er ikke kartlagt med fastsatt skogvernmetodikk. Det er imidlertid grovbefart av kartlegger som kartla resten av skogen i Jutulhogget (omtalt ovenfor). Vi fikk denne beskrivelsen av kartlegger på e-post av 13. desember 2022:

«Her er en nokså grov avgrensning basert på de raske "transportetappene" jeg hadde på begge sider av Tysla og ortofoto. Det er hovedsakelig i de flate områdene langs elva det var høyproduktiv, lite påvirka granskog (foruten kraftlinja). Spesielt ved Fallneset (nordsida av elva) var det svært mye død ved. Det er potensial for rødlista vedboende sopp og lav (knappnålslav og hengelav), i det minste nær trua arter.

Utover det avgrensa området langs elva er det trolig mest ung, hogstprega granskog. Oppover i sidene går det gradvis over i eldre/gammal furuskog. Basert på erfaringer fra undersøkelserne innafor området som inngikk i oppdraget, vil jeg tro det kan finnes verdier knytta til gammel og brannpåvirka furuskog (brannskogselementer) også i denne søndre delen av naturreservatet, men dette er som nevnt ikke undersøkt nærmere i felt.»

Statsforvalteren fikk i dialog med Miljødirektoratet klarsignal for å forsøke å innhente tilbud fra grunneierne i dette området (P. Klevan pers med). Grunneierne tilbød skogen for vern, og Miljødirektoratet besluttet at det ikke var nødvendig med noen ytterligere kartlegging av dette arealet, da det sammen med det som var kartlagt lengre vest ville kvalifisere for vern.

Skogbruksfaglig vurdering - tømmer tilgang

I og med at de ene tilbudet i Jutulhogget kom før 1. februar 2022, skal strengt tatt bare det siste området vurderes i forhold til tømmer tilgang. Vi har likevel gjort en skogbruksfaglig vurdering av hele tilbudet (trinn 1 og 2). Alvdal kommune har per oktober 2023 ikke noe eksisterende skogvern og det vil være en relativt lav andel av det produktive arealet som vernes. Rendalen kommune har per oktober 2023 over 8 % av det totale skogarealet og 5,7 % av det produktive skogarealet som er vernet. Det vil ikke øke den totale belastningen betydelig med et vern av dette arealet.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmer tilgangen								

Fig 4. Statsforvalterens samlede vurdering i matrisen for avveining skogbruk/vern for Jutulhogget. For skogbruken/tømmer tilgangen i regionen vurderes det tilbudte arealet verneforslaget å ha mindre betydning. Det vurderes for å ha høy verdi for et vern.

Arealet har allerede status som naturreservat, med mulighet for å drive skogbruk. Noe av arealet er ikke kartlagt ifbm. Skogbruksplan og SR16 gir veldig store avvik. Derfor er ikke den nordre eiendommen på Rendalensiden medregnet i denne tabellen.

Dette utgjør ikke store avvik og arealene er tungdrevet med dagens driftsutstyr. Arealene på Alvdalsiden har tilgang til skogsbilveg, mens arealene på Rendalen siden har lang og komplisert utkjøringsveg.

Statsforvalterens vurdering

Jutulhogget er fra før et naturreservat med klart nasjonale/internasjonale verneverdier ut fra de kvartærgeologiske formelementer. De stedvis ekstreme terrengformasjonene med en dyp fjellkløft (canyon) som skjærer området øst/vest, har gjort deler av området

lite tilgjengelig for skogbruk. Særlig i de bratteste partiene mot kløften har skogen stått urørt og er bare preget av naturlige påvirkninger som f.eks. skogbranner.

Området har et stort mangfold knytta til gamle trær og død ved i gammel furu-, gran- og edelløvskog, der store deler har brannpåvirkning. Antall rødlistearter som er registrert (35) er høyt, og det er kartlagt 4 rødlistede naturtyper. Av mangelnaturtyper som beskrevet i Framstad (m.fl. 2017), finnes muligens almeskog (4 dekar), gammel furuskog (ca. 1000-1100 dekar + annen brannpåvirka furuskog), gammel granskog (omkring 80-150 dekar), og evt. bekkekløfter (ca. 620 dekar). En del rødlista lavarter knytta til slike brannelementer virker å være vanlige i området, selv i den mer påvirkede/trivielle furuskogen oppe på åsdragene, som har vært mer tilgjengelige for skogsdrift.

Jutulhogget ble vernet som naturreservat i to omganger; et indre vern (1959 – «Jutulhogget») og et vern av ytre områder (1989 – «Jutulhogget») med to verneforskrifter. Vernet av selve fjellkløften omfattet også zoologiske og botaniske verdier, men med en svært kortfattet forskriftstekst. Vernet fra 1989 omfattet de kvartærgeologiske formelementer, der det fortsatt var tillatt med skogsdrift.

Gjennom et vern av skogen, som kartleggingen viser har høye kvaliteter/høy verneindeks, vil vi få et vern av hele økosystemet i Jutulhogget. Området vil framstå som et naturdokument med store nasjonale/internasjonale naturverdier.

Avveining skogbruk/tømmertilgangen og vern

I skogbrukssammenheng regnes arealene som er tilbudt som relativt lavproduktive, og store deler er vanskelig tilgjengelig (fig. 2). Konklusjonen er at det har mindre betydning for tømmertilgangen. Vernekvalitetene er derimot høye med relativt høy samlet verneindeks (naturgitt mangfold, naturskog nærhet og størrelse). Statsforvalterens samlede vurdering er at vi ønsker å fremme området for vern.

Kommentarer knyttet til enkelte punkt i forslaget til verneforskrift:

Verneformålet er grovt sett todelt; de kvartærgeologiske formelementene, og det biologiske mangfoldet knyttet til skogen. Områdets betydning for klippehekkende rovfugl er trukket spesielt fram da dette gir et klarere hjemmelsgrunnlag for andre reguleringer. Dette gjeler spesielt styring av ferdsel som er foreslått i forskriften.

I den *vestlige delen der skogen foreslås vernet* jf. vernekartet, har vi foreslått ny verneforskrift «Jutulhogget vest». I det *østlige området*, er det gjort endringer i verneformål, justert gnr/bnr og en del formalia i forskriften. Det er ikke gjort endringer i bestemmelser som angår bruksinteresser i forhold til forskriften fra 1989. Det østlige området er fortsatt et rent kvartærgeologisk vern, der skogsdrift vil være tillatt.

Det er to bygninger i reservatet. Vi foreslår en bestemmelse der eier av disse bygningene har direkte adgang til å fjerne trær som står nær bygningene (15 meter) jf. §

4 pkt e. Gnr/bnr. som de to husværene gjelder for, er spesifisert i bestemmelsen og bygningene er avmerket på vernekartet. Noe lignende er gjort f.eks. i Turrtind naturreservat i Nordre Land kommune.

På grunn av sine spektakulære terrengformasjoner har Jutulhogget vært et populært mål for droneflyging, reklamefilmopptak, musikkvideoer, lavtflyging, fjellklatring, lineaktiviteter og danseforestillinger/musikkarrangementer. Av hensyn til sårbare arter som hekker i området, foreslår vi en del reguleringer av ferdsel/ferdselsformer i verneforskriftens § 5.

Statsforvalteren har i forbindelse med utarbeidelse av forvaltningsplan/besøksstrategi for Jutulhogget etablert en arbeidsgruppe for dette arbeidet. Den har bl.a. bestått av representanter fra de to kommunene og grunneierne. I dette har også ansvarlig for intensivovervåkingsprosjektet for hubro og kongeørn deltatt. Denne gruppen har foreslått ferdselsforbud gjennom (nede i) hogget fra 1. februar – 1. juli, som er den mest sårbare perioden for hekkende rovfugl. Sonen med ferdselsforbud går fram av vernekartet (jf. § 5 c). Skoleklasser i de to kommunene har hatt tradisjon for en «vår-tur» til Jutulhogget på slutten av skoleåret i juni. En slik tur kan fortsatt gjennomføres, men etter de nye reglene som en «høst-tur» i starten av skoleåret (august).

På grunn av sårbart fugleliv, jf. verneformålet, foreslås et lavtflyvingsforbud på 300 m. Dette er tilsvarende som en del andre reservater der fuglelivet er en del av verneformålet. Av samme grunn foreslår vi et totalforbud hele året for bruk av droner og modellfly. Praksisen så langt har vært at Statsforvalteren har tillatt enkelte dronefilmoppdrag utenfor hekkesesongen for fugl, der hovedformålet bak filmingen har vært å formidle naturkvalitetene/verneverdiene i Jutulhogget (nml. § 48). Alle andre formål har fått avslag. Vi ser ikke grunn til å åpne for at det kan gis dispensasjon for dronefilming til «særskilte formål» i § 7, da dette vil åpne opp for mange søknader.

Av hensyn til området som rovfuglbiotop foreslår vi at klatring, buldring og rappelering er forbudt jf. § 5 e. Av samme grunn foreslår vi en hjemmel for å stenge/begrense bruken av stier som leder rett inn i hekkeområder for rovfugl jf. § 5 f.

Jutulhogget har stort besøkspotensial. Vi ser grunn til å ha kontroll med den organiserte ferdselen slik at denne skjer på steder og tider på året der fuglelivet tar minst skade. Det foreslås et generelt forbud mot organisert ferdsel, jf. § 5 pkt g, men en adgang til å gi dispensasjon til organisert ferdsel som ikke skader verneformålet. Området er nå også på Unescos liste over geologiske landemerker over de 100 mest verdifulle geologiske forekomstene i verden. Ved at det er søknadspliktig kommer man også i dialog med de som arrangerer turer/turistbedrifter – og på den måten er det mulig å skape økt forståelse for vernet og styre ferdselen dit det tåles. Ved at det er søknadspliktig får man kontroll på det og kan se omfanget. Ferdelsforbudet er i hovedsak, med et unntak, nede i hogget og i liten grad på kanten.

Verneforskriftens § 5 pkt. h med forbud mot steinkasting og vardebygging, kan synes selvsagt, men vi foreslår likevel å presisere dette i forskriften, da vardebygging og steinkasting ned i hogget, er en utfordring og en ikke ønsket aktivitet.

De øvrige punktene i forslaget til ny verneforskrift er mer standardiserte, og vil ikke bli kommentert videre her.

Inngrepsstatus og andre interesser

Deler av skogen i Jutulhogget er noe preget av hogst. Dette gjelder spesielt området nord for hogget og øst for Barkaldkjølen, der det trolig har vært hogster på 1980-tallet. Området som fremmes for skogvern krysses av en 145 kvh linje (Rendalen Savalen) i øst langs elva Tysla, som driftes av Elvia AS. I tillegg krysser en 22 kvh linje (Rendalen/Bellingmo) området i nord som driftes av Nord-Østerdal Kraftlag SA. Ved besøkspunktet på Alvdalsiden er det enkelte installasjoner («skur») med informasjonsplakater, samt et gjerde for å sikre ferdselen til utkikkspunktet fra bratt terreng ned i hogget. Informasjonspunktet, samt sikringsgjerdet, er planlagt oppgradert/fornytt i 2025/26.

Det er registrert to mindre bygninger/ skogshusvær innenfor vestdelen. Tilpasninger som gjelder disse, framgår av kommentarene til punktet i verneforskriften foran.

Det er flere traktorveger i området, og disse er avmerket på vernekartet. Disse kan vedlikeholdes etter § 4 pkt. d.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandlingen er ferdig for den vestligste delen av tilbudet, dvs. det som først ble tilbudt, selve hogget med omkringliggende åser. For østdelen, dvs. arealet langs elva Tysla, er ikke forhandlingene ferdige, men vi har fått klarsignal av grunneierne til å kunne sende verneforslaget på høring og til tilrådning.

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt tre områder, hvorav samtlige tilrås for vern til Miljødirektoratet i dette dokumentet.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad. I tillegg ble høringsdokumentene lagt ut på Statsforvalterens nettside under «høringer» den 10. november 2024, med høringsfrist 10. januar 2025. Her er det lagt til rette for at en enkelt kan sende inn høringsuttalelse i selve nyhetssaken. Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere:

Kommuner: Alvdal kommune, Rendalen kommune, Sør-Odal kommune, Hamar kommune

Lokale instanser: Franzefoss Bruk AS/Jessnesstranda 2, Alvdal utmarksråd SA

Regionale og sentrale instanser: Innlandet fylkeskommune, Hafslund kraft, Elvia, BaneNor SF, Naturvernforbundet i Innlandet, Språkrådet, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren for Svalbard, Innlandet orienteringskrets, Landbruksdirektoratet, NTL NVE, Statsforvalteren i Innlandet/Sølen nasjonalparkstyre

Grunneiere: Lars Øyvind Østli, Lene Renate Ullarøy, Johan Grindflek, Erik Ola Helstad, Eva Kristin Myhre, Lars Urstrømmen, Frank Tomas Engene, Janne Vikerødegården, Annar Jensen

Kopi: Norskog, Glommen Mjøsen Skog SA, Viken Skog SA, SB Skog AS, AT Skog SA, Miljødirektoratet

I høringsbrevet ba vi kommunene om selv å gjøre en vurdering av hvilke lag, foreninger, skoler etc. som burde ha høringen for uttalelse. Dette fordi det er knyttet særlige friluftsinnteresser til alle de tre verneområdene. Vi ba kommunene om å videresende høringsdokumentene, eller ev. en lenke til Statsforvalterens nyhetssak om høringen til relevante organisasjoner og skoler lokalt.

Det har kommet inn 17 uttalelser til høringen, 8 av disse har uttalt seg om verneplanforslaget for Jutulhogget.

Tab 4. Uttalelser til melding om oppstart og høring. Innspill som omhandler Jutulhogget konkret er uthevet (x).

Instans	Innspill til oppstart	Innspill til høring
Alvdal kommune		x
Rendalen kommune	x	x
BaneNor	x	x
Språkrådet	x	
Direktoratet for mineralforvaltning	x	x
Glommen Mjøsen skog		x
Hamar kommune		x
Hamar Idrettsråd		x
Hamar Naturskole		x
Hamar og Hedemarken Turistforening		x
Hamar Orienteringsklubb	x	x
Huset Aukrust		x
Sølen verneområdestyre		x
BirdLife avd Oppland	x	
Landbruksdirektoratet	x	
Glitre Nett	x	
Hafslund Eco Vannkraft	x	
Statnett	x	x
Statens vegvesen	x	
Elvia	x	
Naturvernforbundet i Innlandet	x	
Norges vassdrag- og energidirektorat	x	
Glommens og Lågens brukseierforening	x	
Johan Grindflek		x
Bjørn Pettersen		x
Gine Hansen		x
Per Einar Monsen		x

Høringsinnspill (sammendrag for Jutulhogget)

Alvdal kommune (24.01.25)

- foreslår å legge inn i § 3 at tilkjørte masser til f.eks. vedlikehold av veg i Jutulhogget skal kontrolleres.
- lavflyvingsforbudet på 300 m, det bør stå over bakkenivå hvis det er det som menes
- «rovvilt» bør inn i §§ 6c og 7c
- Alvdal kommune ønsker at forvaltningsmyndigheten for Jutulhogget vest NR og Jutulhogget øst NR blir lagt til Sølen verneområdestyre
- det er nødvendig med besøksstrategi/informasjon for å håndtere økt ferdsel.

Statsforvalterens kommentar:

Tilkjøring av masser er kun relevant tillatt i samband med vedlikehold av vegen som går innom på reservatets nordside. Ved vedlikehold av traktorveger kan en også tenke seg at det unntaksvis kan være behov noe tilkjørte masser. Statsforvalteren ser ikke dette som en så stor problemstilling at vi tar det inn i verneforskriften.

Motorferdsel for uttransport av felt rovvilt er slik vi ser det kun relevant mht. til felling av bjørn. Selv om det ikke er felt noe bjørn innenfor nåværende verneområde, kan det skje, og vi tar derfor inn «bjørn» inn i § 6b og 7c slik kommunen foreslår.

Innsillet om Sølen verneområdestyre som forvaltningsmyndighet tas til orientering. En eventuell utvidelse av styret sitt mandat må vurderes av overordnede myndigheter, og vi ber Miljødirektoratet og departementet spesielt vurdere dette. Verneområdestyret har kompetanse i verneområdeforvaltning gjennom egen forvalterstilling i styret sitt sekretariat.

I påvente av verneprosessen for skogen i Jutulhogget, har Statsforvalteren tatt utgangspunkt i sårbarhetsanalysen av Jutulhogget (Wold 2018), samt et utkast til forvaltningsplan, i den daglige forvaltningen av reservatet. Vi er enig i at dette arbeidet må slutføres der en vedtatt besøksstrategi er en del av dette.

Rendalen kommune (09.01.2025)

Kommunen gir støtte til verneplanframlegget for Jutulhogget. Vern av skogen vil bidra til å bevare hele økosystemet rundt Jutulhogget. Kommunen etterlyser slutføring av arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi. Disse to dokumentene blir viktige for å kanalisere ferdsel/besøk slik at vernekvalitetene ikke blir skadelidende.

Det etterspørres en klarere definisjon av vedlikehold av stier. Betyr det at man uten videre kan rydde, merke og skilte stier? Sårbarhetskartleggingen og besøksstrategien bør være avgjørende for hvilke stier som vedlikeholdes og hvordan disse forvaltes. Stier som kan vedlikeholdes må avklares med grunneier og brukere i forkant og framgå av kartet og tegnforklaring. Det bør henvises til veier og traktorveier i vernekartet, slik at dette går tydelig fram for grunneiere og besøkende. Faste jaktposter bør kartfestes, og

kommunen synes bestemmelsen er for vag mht. til hva som kan ryddes forsiktig i siktlinjer.

Til § 5 a må det klargjøres at det er 300 m flyforbudsone målt fra toppen av Jutulhogget.

Kommunen støtter forslaget til ferdselsforbud i § 5 c (1. februar – 1. juli) og begrunner dette med at det er den mest sensitive perioden for de aktuelle fugleartene som hekker i Jutulhogget. Kommunen mener det bør være en åpning for å kunne søke om dispensasjon fra forbudet.

Det bør tas inn at bruk av drone og lignende kan omsøkes forvaltningsmyndigheten og tillates ved dispensasjon. Formålet med flygningen vil være avgjørende sammen med tid på året og lokalisering. Det vil for eksempel kunne være aktuelt for kommunene å lage en film fra Jutulhogget og bruke i sin besøksforvaltning. Man kan ikke se at dette er tatt inn i § 7: Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.

Til forbudet mot organisert ferdsel § 5 g. det bør framgå at dette kan tillates gjennom søknad om dispensasjon jf. § 7. Dette bør framgå tydelig i forvaltningsplanen. Organisert ferdsel bør og kan tillates på rett plass, med rett formål og til rett tid. Med god forvaltning på området kan man ivareta verneverdiene samtidig som man bidrar til lokal verdiskapning på en bærekraftig måte.

Det bør også inn en bestemmelse i § 7 om at det etter søknad kan gis dispensasjon for bruk av drone til særskilte formål, samt dispensasjon fra ferdselsforbudet.

Kommunen savner framdrift i arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi.

Statsforvalterens kommentar:

Arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi ble stilt i bero i påvente av verneprosessen for skogen i Jutulhogget. Vi er enige i at dette må prioriteres framover, Jutulhogget er et verneområde av internasjonal verdi med høyt besøkspotensial, og styring av ferdsel er viktig mht til de sensitive artene som har området som leveområde.

Vedr. stier har Statsforvalteren tatt en ny vurdering, bl.a. på bakgrunn av innspillet fra Rendalen kommune. Vi har kommet til at vi foreslår å fravike fra forskriftsmalen på dette punktet ved å ta ut at stier avmerket på vernekartet kan vedlikeholdes uten videre. I forhold til aktuelle arters sårbarhet samt besøksomfang/potensial ser vi det som nødvendig at forvaltningsmyndigheten har full kontroll på alle tiltak på stier.

Når det gjelder mulighet for å søke om bruk av drone til særskilte formål, mener Statsforvalteren at det ligger en mulighet for dette etter naturmangfoldlovens § 48 jf. verneforskriftens § 8. Ved å ta dette som et eget punkt det kan dispenseres fra i § 7 er vi redd det kan gi et noe uheldig signal, og åpne for mange søknader til ulike formål. Vi mener at søknader om dronebruk som går på formidling av natur- og verne kvaliteter i Jutulhogget til allmenheten kan vurderes som dispensasjon etter § 48 dersom det skjer på en tid på året der sårbare arter ikke blir skadelidende.

Når det gjelder kommunens innspill om organisert ferdsel og muligheten for å søke om dispensasjon, så er dette tatt inn i § 7; Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til (...) f. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d og organisert ferdsel som nevnt i § 5 g, som ikke er til skade for verneformålet.

*Vedr. dispensasjon fra ferdselsforbudet i § 5 c, er Statsforvalteren enig med kommunen i at det bør være en åpning/direkte hjemmel for dette i verneforskriftens § 7. Vi har derfor endret verneforskriftens § 7 f til: avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d, **ferdsel i tidsrommet nevnt i 5 c** og organisert ferdsel nevnt i § 5 g, som ikke er til skade for verneformålet.*

Bjørn Pettersen (14.11.24)

Støtter verneplanforslaget. Vern av skogen rundt Jutulhogget vil danne en tilstrekkelig buffer som vern av fuglelivet. Minner om at det i tillegg til rovfuglforekomst er registrert kolonier med klippehekkende tårnseilere og klippehekkende kvinand – fuglelivet bør få en høyere vektning i vernet. En mener ferdselsforbudet kunne vært gjeldende hele året da mange arter har hogget som oppvekstområde. Dessuten er ferdsel ikke uten risiko for allmenheten. Kantene av hogget bør ha tilsvarende restriksjoner som selve bunnen av hogget også av hensyn til faunakriminalitet. En har registrert av fuglelivet har forflyttet seg østover i hogget, pga. ferdselstrykket i vest. Roping/ekko-testing må også forbys.

Statsforvalterens kommentar:

Statsforvalteren registrerer opplysningene om klippehekkende fugl, og anser dettesom svært interessant. At Jutulhoggets spektakulære landskapsformer danner livsmiljøer for arter som vi ikke finner andre steder i fylket, styrker verneverdiene. Av hensyn til naturverdier isolert, ville det beste være å ikke ha ferdsel i noen verneområder. Det er en omforent målsetting at verneområdene skal benyttes til friluftsliv og naturopplevelse, dette også for å skape holdninger til betydningen av å verne natur. Regulering av ferdsel i verneområdene blir derfor en balanse mellom hensynet til arter og slitasje, og allmennhetens rett til å besøke natur (allemannsretten i friluftsløven). Vi foreslår derfor ferdselsforbud gjennom hogget i den mest sårbare etableringsfasen og hekketiden for fugl. Dette omfatter også viktige deler av hoggkanten. I august og på høsten er fuglene mindre sensitive mot forstyrrelser, så ferdsel mener vi er tilrådelig da. Statsforvalteren mener dette på en god måte sikrer balansen gjennom bruk og vern.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF 10.01.2025)

Endringen av verneformål i deler av reservatet fra rent kvartærgeologisk vern til også å omfatte skog/vegetasjon innebærer ingen endring i tilgjengeligheten til grus/masseressurser som fra før har et strengt vern. DMF har derfor ikke merknader til dette.

Huset Aukrust (08.01.25) – bygd for å bevare kulturarven etter Kjell Aukrust

Huset Aukrust støtter den framlagte verneprosess, derav støttes det foreslåtte ferdselsforbud i de mest sårbare delene av Jutulhogget. Huset fungerer pr. i dag som

Turistkontor i Alvdal kommune. Det er viktig at det lages en god forvaltningsplan og besøksstrategi for verneområdet som grunnlag også for god formidling om området. Dette også for å kunne veilede besøkende inn i området mht parkering, utkikkspunkt osv.

Statsforvalterens kommentar:

Arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi ble stilt i bero i påvente av verneprosessen for skogen i Jutulhogget. Vi er enige i at dette må prioriteres framover, da Jutulhogget er et verneområde av internasjonal verdi med høyt besøkspotensial.

Johan Grindflek (gnr/brn 65/1 og 61/347)

Har et innspill på at det synes unødvendig at en må søke om motorferdsel på eksisterende traktorveger for tiltak som betinger materialtransport for vedlikehold av bygninger som kan gjøres uten videre i reservatet. En ber om at motorferdsel i samband med nødvendig vedlikehold kan gjøres uten videre, dvs. på linje med uttransport av hjortevilt/bjørn og motorferdsel for vedlikehold av traktorveger. Derfor mener en at nødvendig vedlikehold som krever motorferdsel, bør ligge under § 6, der det er tilsvarende generelle unntak.

I forbindelse med der vernegrensen ifb. med rundkjøring/endestopp av vinterbilvei/ traktorvei, kvote 350 moh., er det greit at vernegrensen ikke kommer i konflikt med snuplassen og evt. traseen lenger fram. Kartet er litt grovt, men ber om at dette kan finjusteres etter hvert.

Statsforvalterens kommentar:

Etter fastsatt forskriftsmal skal nødvendig motorferdsel for vedlikehold av bygninger i barskogsreservater omsøkes selv om det skjer langs etablerte traktorveger som kan vedlikeholdes uten søknad. Vi finner det vanskelig å fravike forskriftsmalen på dette punktet av hensyn til den presedens/føringer dette kan gi på andre verneområder. Vi innstiller derfor på at kjøring på traktorveger i forbindelse med transport av material o.l. fortsatt er vil være noe forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til under § 7 slik det er i andre skogreservater (§ 7 pkt g). For årlige transporter som en vet det vil være behov for, f.eks. transport av ved, vil det kunne være mulig å gi fler-/4-årige dispensasjoner.

Når det gjelder grensdragningen i ved rundkjøringen er det en fordel at denne trekkes utenfor, men ingen forutsetning da den uansett verneform kan vedlikeholdes og brukes for tillatt motorferdsel.

Sølen verneområdestyre (13.01.2025)

Sølen verneområdestyre støtter verneplanforslaget for Jutulhogget med verneforskrift, spesielt også forslagene mht. til ferdsl. Dette vil ivareta verneverdiene, samtidig som det gir grunnlag for god besøksforvaltning. Det er ønskelig at forvaltningsplan og besøksstrategi ferdigstilles så fort verneforskriften er vedtatt.

Sølen verneområdestyre er i dag forvaltningsmyndighet for Sølen LVO, Fuggdalen NR og Steinfjellet NR og har forvaltningsknutepunkt i kommunehuset i Rendalen. Ettersom Jutulhogget NR ligger i to kommuner og geografisk nært de områdene som Sølen

verneområdestyre forvalter, mener Sølen verneområdestyre at eksisterende styre kan ha forvaltningsmyndighet for de foreslåtte naturreservatene i Jutulhogget. Det vises til de positive erfaringer som er gjort med lokal forvaltningsmodell.

Statsforvalterens kommentar:

Statsforvalteren viser til de merknader vi har under innspillene fra Alvdal kommune vedr. forvaltningsmyndighet, dette er et spørsmål som Miljødirektoratet og departementet må vurdere. I likhet med flere har styret kommentert at det er viktig å få ferdigstilt arbeidene med forvaltningsplan/besøksstrategi. Det vises til merknadene foran når det gjelder dette bl.a. under høringsinnspillene fra Rendalen og Alvdal kommune.

Bane NOR, Elvia, Forsvarsbygg, NVE og Statens vegvesen har ingen merknader til høringsforslaget.

Statnett påpeker at høringsforslagene i Stor-Elvdal ligger nært opp mot deres nettanlegg, men har likevel ikke merknader.

Statsforvalterens tilråding

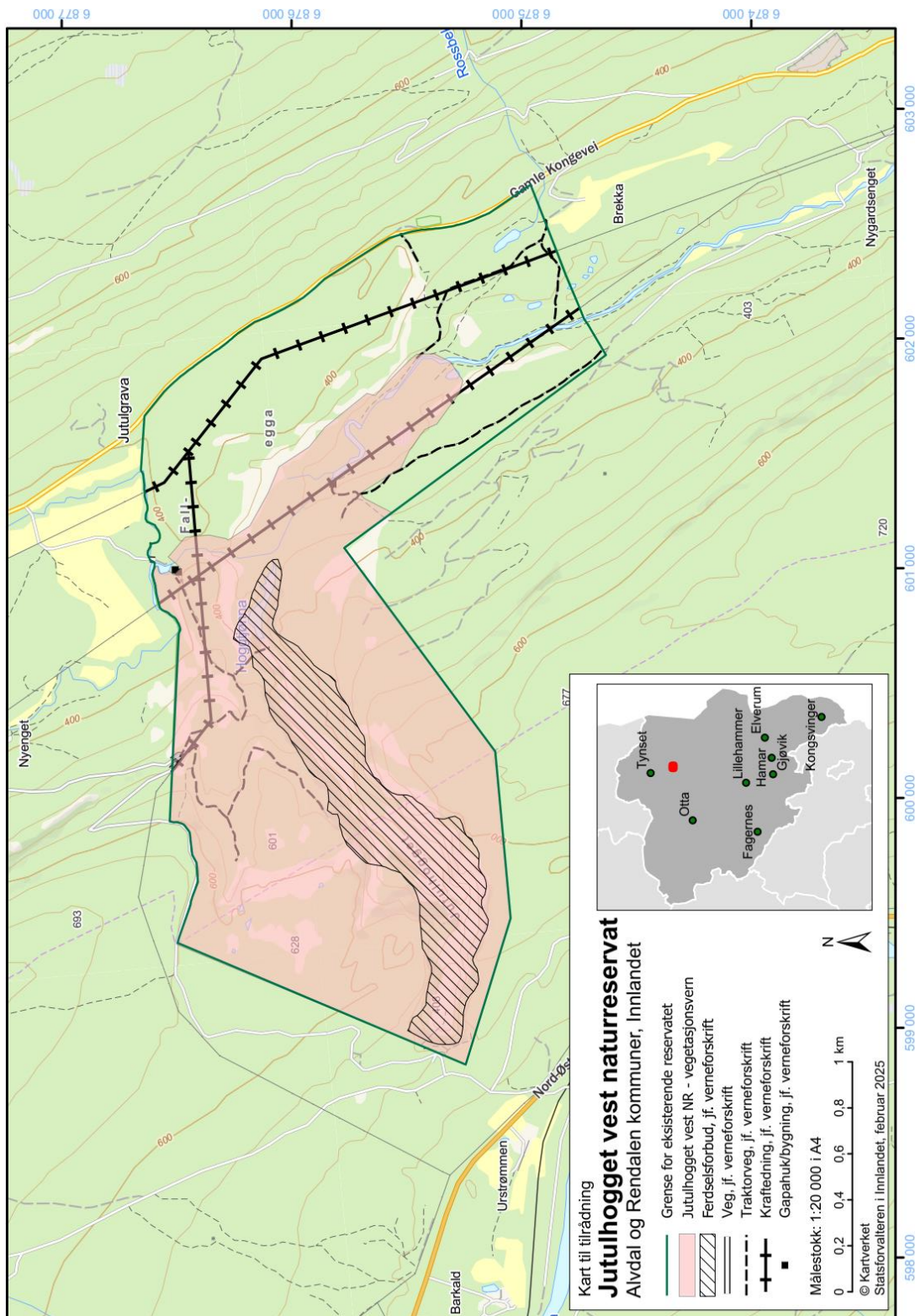
Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat (Jutulhogget vest) i samsvar med høringsforslaget, men med enkelte justeringer av verneforskriften, på 3 punkt;

- § 3 pkt e endres fra «bålbrenning er forbudt» til «Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved eller på tilrettelagte bålplasser, i samsvar med gjeldende lovverk».
- gi forvaltningsmyndigheten full kontroll på tiltak på eksisterende stier (ta ut at eksisterende stier kan vedlikeholdes i § 4 d og gi adgang til dette i § 7 e (dispensasjon).
- mulighet for dispensasjon fra ferdselsforbudet i § 5 c – nytt tillegg i § 7 f

I tillegg er verneformålet inndelt punktvis i samsvar med fastsatt mal pr. februar 2025 og naturmangfoldlovens § 37 (naturreservater).

Jutulhogget øst forblir et kvartærgeologisk reservat, der skogsdrift blir tillatt.

Jutulhogget vest NR og Jutulhogget øst NR vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Jutulhogget vest naturreservat – Forslag til verneforskrift - vedlegg 2

Forskrift til ~~tilrådning~~ Jutulhogget vest – 24. feb 2025

Forskrift om vern av Jutulhogget vest naturreservat, Alvdal og Rendalen kommuner, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. utgjør en spesiell geologisk forekomst i form av et særpreget landskap og natur der de kvartærgeologiske verdiene, spesielt hogget med de ~~utspylte~~ massene, utgjør en betydelig naturhistorisk verdi.
- b. representerer en bestemt type natur i form av en brannpåvirket og lite hogstpåvirket skog som har særskilt betydning for biologisk mangfold.
- c. inneholder areal med truet, sjelden eller sårbar natur som høgstaude-edelløvsog, høgstaudegranskog, kalk- og ~~lågutfuruskog~~. Området har blant annet mange sjeldne sopp- og lavarter og Østlandets nordligste forekomst av alm. I tillegg til det karakteristiske og interessante fuglelivet der særlig områdets betydning som leveområde for rovfugl, skal også annet dyreliv, som naturlig er knyttet til området bevares.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.:

Alvdal kommune: 13/10

Rendalen kommune: 70/1, 70/2, 65/1, 61/90, 61/347, 65/20, 68/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 2865 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Alvdal og Rendalen kommuner, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og ~~hiområder~~, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig ~~forstyrrelse~~. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer og telting er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved eller på tilrettelagte bålplasser, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp

- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, traktorveger jf vernekartet og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. rydding av vegetasjon inntil 15 meter fra eksisterende bygninger på gnr/bnr 65/1 og 70/26 avmerket på vernekartet
- f. beiting
- g. utsetting av saltsteiner
- h. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- i. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste jaktposter i forbindelse med storviltjakt
- j. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet
- k. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy. Lavtflyging under 300 meter er forbudt
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier og stier avmerket på vernekartet
- c. Ferdsel ned og igjennom selve hogget, avmerket som sone på vernekartet, i er forbudt i perioden fra og med 1. februar til og med 1. juli
- d. Bruk av droner og modellfly er forbudt
- e. Fjellklatring, buldring, rappellering oppføring av tauliner o.l er forbudt i hogget, jf avmerket som sone på vernekartet
- f. Av hensyn til verneformålet kan forvaltningsmyndigheten stenge, legge om eller kreve merking fjernet av stier og løyper
- g. Organisert ferdsel er forbudt
- h. Vardebygging og kasting av stein er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med traktor og ATV på traktorveier avmerket på vernekartet
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- d. motorferdsel på bilveien Jutulhoggeveien, jf vernekartet
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk

- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- e. vedlikehold av eksisterende stier, samt merking og rydding av nye stier
- f. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d, ferdsl i tidsrommet nevnt i 5 c og organisert ferdsl nevnt i § 5 g, som ikke er til skade for verneformålet
- g. nødvendig motorisert transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende bygninger på gnr/bnr 65/1 og 70/26 avmerket på vernekartet
- h. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- i. nødvendig motorferdsl i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning
- j. nødvendig motorferdsl i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, g og h og § 7 bokstav a og d

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves Forskrift om naturfredning, Jutulhogget, Alvdal kommune, Jutulhogget, Rendal kommune, Hedmark – 1959.

Jutulhogget øst naturreservat - forslag til forskrift (endringsforskrift) – vedlegg 3.

Forskrift om endring av Forskrift om fredning for Jutulhogget naturreservat, Alvdal og Rendalen kommuner, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 22.12.1989 nr. 1392 om fredning for Jutulhogget naturreservat, Alvdal og Rendalen kommuner, Hedmark, gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om fredning for Jutulhogget øst naturreservat, Rendalen kommune, Innlandet

Kapittel I skal lyde:

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8, jfr. § 10 og § 21, § 22 og § 23 er et område mellom Østerdalen og Rendalen i Rendalen kommune, Innlandet fylke fredet som naturreservat ved kgl.res. av 22. desember 1989 under betegnelsen «Jutulhogget øst naturreservat».

Kapittel II skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Rendalen: 61/25, 61/90, 61/103, 61/185, 61/347,65/1, 68/1, 70/1, 70/2, 70/11, 70/26.

Naturreservatet dekker et areal på ca. 535 daa. Grensene for naturreservatet framgår av kart i målestokk 1:20 000 datert Klima- og miljødepartementet [måned årstall]. Kartet og fredningsforskriften oppbevares i Rendalen kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka og knekkpunktene bør koordinatfestes.

Kapittel III skal lyde:

Formålet med fredningen er å bevare et særpreget landskap der kvartærgeologiske formelementer, spesielt de ~~utsøylte~~ massene fra Jutulhogget utgjør områder av betydelig naturhistorisk verdi.

Kapittel VIII skal lyde:

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Avveiningskjema skogbruk og vern – Jutulhogget vest – Vedlegg 4

Skjema for avveining av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Jutulhogget

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Jutulhogget				
Totalt areal	2 540 daa	Produktivt skogareal	572 daa	Totalt skogareal	792 daa
Fylke	Innlandet				
Kommune	Rendalen og Alvdal				
Eierform	Privat				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering
Jutulhogget ble vernet som naturreservat i 2 omganger. I 1959 ble de indre delene, dvs selve kløften vernet. I 1989 ble vernet utvidet til også å omfatte arealer på siden av kløften samt arealer lengre øst. Dette vernet omfattet landskapsformene, dvs de kvartærgeologiske verdiene, spesielt hogget med de utspylte massene. Dette utgjør en betydelig naturhistorisk verdi. Det var fortsatt tillatt å drive skogbruk.   Tilbudet omfatter vern av skogen i dette verneforslaget utgjør ca 85 % det tidligere kvartærgeologiske reservatet.   Vernekvalitetene er i hovedsak knyttet til skog som generelt har liten hogstpåvirkning og stedvis har framstår som påvirket av tidligere skogbranner. Området har særlig betydning for biologisk mangfold da skogen har inneholder areal med truet, sjelden eller sårbar natur som høgstaude-edelløvskog, høgstaudegranskog, kalk- og lågurtfuruskog. Området har blant annet mange sjeldne sopp- og lavarter og østlandets nordligste forekomst av alm. I tillegg har området et karakteristiske og interessant fugleliv, med særlige kvaliteter knyttet til klippehekkende rovfugl.

Området er djupt og langt juv med tilgrensende åsområder. Området har et stort mangfold knytta til gamle trær og død ved i gammel furu-, gran- og edelløvsskog, samt bergvegger, brent furuskog, kalk/baserik skog og i noen grad gamle boreale løvtrær.

Blant karplanter, lav og sopp er det påvist 35 rødlistearter (1 EN, 12 VU, 22 NT) etter gjeldende rødliste (Artsdatabanken 2021). Flere rødlistearter kan forventes å bli påvist i alle skogtypene.

De mest verdifulle områdene for naturmangfoldet er sjølve Jutulhogget inkludert en liten almeskog omtrent midt i, og svært lite påvirka furu-naturskog på Barkalkkjølen.

Kartleggingen ble utført av Asplan Viak, rapport 14. januar 2022.

Verneverdi	****	Nær truete og truete naturtyper	Høgstaudegranskog (NT) høgstaude-edelløvsskog (NT) kalk- og <u>lågurtfuruskog</u> (VU)
Mangelinndekning	middels/høy	Restaureringspotensial for truet natur.	
Betydning for økologisk nettverk	middels/stor	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	nei
Nær truete og truete arter	Blant karplanter, lav og sopp er det påvist 35 rødlistearter (1 EN, 12 VU, 22 NT) etter gjeldende rødliste (Artsdatabanken 2021) – disse er nevnt: kort trollskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT) på berg. almebroddsopp (VU) og <u>skrukkeøre</u> (NT)		

	(begge første funn i Innlandet) <u>marisko (NT)</u> <u>Ulvelav (NT)</u>		
Konklusjon		Har betydning/kan få betydning/liten betydning	
Verneforslaget vil kunne fylle mangler i skogvernet ved at rødlistede skogtyper med stedvis liten hogstpåvirkning/brannpåvirkning blir bevart. Gjennom dette sikres leve- og voksesteder for et nokså høyt antall rødlistede arter. En må også se de totale vernekvalitetene som en sum av urørt/brannpåvirket skog og de spesielle kvartærgeologiske elementer – gjennom dette verner hele økosystemet i canyonen som utgjøres av Jutulhogget. Deler av området vil uansett være vanskelig tilgjengelig for skogsdrift dersom en ikke gjennomfører vern. En vil likevel risikere tap av livsmiljø for truede arter knyttet til skog dersom en ikke gjennomfører vern her.			

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering – verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppdrag 1

Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning		
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning	792	
Verbal beskrivelse: Alvdal har per oktober 2023 ikke noe eksisterende skogvern og det vil være en relativt lav andel av det produktive arealet som vernes. Rendalen har per oktober 2023 over 8% av det totale skogarealet og 5,7% av det produktive skogarealet som er vernet. Det vil ikke øke den totale belastningen betydelig med et vern av dette arealet. Arealet har allerede status som naturreservat, med mulighet for å bedrive skogbruk. Noe av arealet er ikke kartlagt i forbindelse med skogbruksplan og SR16 gir veldig store avvik. Derfor er ikke den nordre eiendommen på Rendalen siden medregnet i denne tabellen. Dette utgjør ikke store avvik og arealene er tungdrevet med dagens driftsutstyr. Innenfor arealet er det registrert flere hekkelokaliteter for rødlistede <u>rovfuglarter</u>, også av nasjonal forvaltningsinteresse og noen kulturminner. Disse registreringene setter begrensninger for skogsdriften i området. Arealene på Alvdal siden har tilgang til skogsbilveg, mens arealene på Rendalen siden har lang og komplisert <u>utkjøringsveg</u>.		

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
		S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1	
		Har mindre	Kan få			Har			
		Betydning for tømmertilgangen							

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	nei
Skogen i verneforslaget har nokså høye verneverdier både <u>mht</u> til naturgitt mangfold, naturskogsnerhet og størrelse. Sett ut fra områdets moderate betydning for tømmertilgangen i de to kommunene/også med hensyn til de vanskelige driftsforhold, vil området klart kvalifisere for vern i en samlet avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og <u>trenæringen</u>.	

6.2 Utvidelse av Furuberget naturreservat, Hamar kommune

Verneverdi: *** (nasjonalt verdifullt) både isolert sett og sett sammen med eksisterende verneområde

Totalareal: 135 dekar

Areal skog: 135 dekar

Areal produktiv skog: 135 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 300 dekar

Totalareal med utvidelse på høring: 435 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer bestemt type natur i form av gammel kalkbarskog med kalkrikt berg i dagen.*
- b. inneholder en rekke sjeldne, sårbare og truede arter, herunder sårbare karplanter, moser, lav og fuglearter.*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Tilbudsområdet er en utvidelse av Furuberget naturreservat i Hamar kommune. Dette er et kalkskogområde som sammen med eksisterende reservat utgjør en svært viktig sammenhengende lokalitet med kalkskog i Norge. Her finnes de rødlistede naturtypene kalk- og lågurtfuruskog (VU), kalkgranskog (VU) og åpen grunnlendt kalkmark i sørboreal sone (VU). Det vokser kalkkrevende sopparter og karplanter i området, og det er funnet 7 rødlistearter i området. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone og på høy bonitet. Kalkfuruskoger er artsrike skoger som er viktige for først og fremst jordboende sopp og karplanter. Det er hittil funnet ca. 68 sopparter i området hvorav tre er rødlistearter (uventet slørsopp (EN), svart løpekule (VU) og vrangstorpigg (NT)) og ca. 62 karplanter hvorav tre er rødlistearter (marianøkleblom (VU), vaniljerot (NT) og snau vaniljerot (NT)). Den sterkt trua lavarten treleggslav er også funnet i området. Det er stort potensiale for å finne flere krevende arter, og særlig av artsgrupper som er dårlig undersøkt fra før av slik som insekter. Kalkskoger er en prioritert skogtype vi ønsker mer vern av i landet. Vi ønsker også mer vern av høgproduktiv skog i lavlandet, slik som dette er.

Skogstrukturen varierer i reservatutvidelsen. Noen bestander har hogstpåvirkning og framstår som elementer av kulturskog. Det vil derfor være nødvendig å utarbeide en skjøtselsplan med tiltak for å framskynde prosessen mot naturskog med et mer variert skogbilde i disse områdene.

Konsekvenser for skogbruk (tømmertilgangen)

Furuberget utvidelse bærer preg av å være bratt og utilgjengelig, og har mange nøkkelbiotoper med MIS-figurer og kulturminne(r). Et ev. tømmeruttak må planlegges nøye og det må etableres driftsveger. Det ser ut som tømmeret må kjøres over dyrket mark og annen manns eiendom. Det kan kanskje gjennomføres hogst med taubane, men det er nok ikke driftsmessig eller økonomisk gunstig.

Området har mindre betydning for den lokale og regionale skog- og trenæringen, da det er relativt utilgjengelig og vil ha en høy driftspris på gjennomføring av hogst eller andre tiltak.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømertilgangen								

Fig 5. Avveiningskjema skogbruk/tømmertilgang vs vern.

Statsforvalterens vurdering

Furuberget utvidelse vil bli et verdifullt supplement for å få vernet et større areal av Østlandets viktigste kalkskogforekomster. Av manglene i skogvernet vil det innebære et vern av de truede naturtypene kalk- og lågurtfurskog (VU), kalkgranskog (VU) og åpen grunnlendt kalkmark i sørboreal sone (VU). Området vil kreve stedvis noe skjøtsel for å fremme verneverdiene. Det må derfor utarbeides en nærmere skjøtelsesplan med konkretisering av tiltak med dette som formål. Området er under et visst press fra andre arealbruksinteresser, og vil være viktig å få vernet.

Avveining skogbruk/tømmertilgang vern

Furuberget utvidelse har mindre betydning for skogbruk/tømmertilgangen utfra at registrerte naturtyper allerede legger store begrensinger på skogsdrift, samt at deler av området er bratt og krevende å drive. Området har nasjonale verneverdier som inngår i et av Norges største kalkbarskogområder. Statsforvalteren vil derfor fremme området for vern.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er traktorveger i området, og disse framgår av vernekartet.

Sikringsgjerdet mot steinbruddet berører verneområdeutvidelsen på to punkt, jf. vedlagte vernekart.

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for Furuberget naturreservat (Statsforvalteren i Innlandet 2023). Denne omhandler en total gjennomgang av bruksinteresser og retningslinjer for forvaltningen av det eksisterende reservatet.

Fig 6. Steinbruddet på Furuberget med sikringsgjerde. Steinbruddet ligger som en kile mellom eksisterende Furuberget naturreservat og utvidelsesforslaget. Foto: Harald Klæbo/SFIN.

Ovarennet på en gammel hoppbakke ligger innenfor verneområdet (utvidelsesområdet). Det er ukjent hvilken bruk som er knyttet til denne bakken i dag.

Bygdeborgen på toppen av Furuberget er et automatisk fredet område etter kulturminneloven. Den er en av de mange borgene som ligger som på en rekke langs Mjøsas østside fra Tangen til Moelv, og antas å ha hatt funksjon som forsvar mot bygdene vest for Mjøsa. Bygdeborgene er sannsynligvis oppført på 400-500 tallet e.kr., og de kan ha vært i bruk helt fram til rundt år 1000.

Fig 7. Bygdeborgen er plassert på toppunktet på Furuberget utv. I bakgrunnen sees kalkfuruskog. Foto: Harald Klæbo/SFIN.

Omkring Furubergets høyeste punkt kan vi følge restene etter de vollene av stein og jord som borgen besto av. Vollene er bygd der terrenget er såpass slakt at det er mulig å ta seg opp på høyden. Der hvor berget faller steilt mot vest finner vi ingen voller. På de mest utsatte stedene mot øst og syd finner vi til og med dobbel rekke av slike voller. Bygdeborgenes opprinnelige funksjon er ikke helt klarlagt. Trolig skulle de både fungere som tilfluktsborger når bygda ble angrepet, og som militære anlegg til å stoppe framrykkende fiender.

Statsforvalterens kommentarer knyttet til enkelte punkt i forslaget til ny verneforskrift:

I eksisterende Furuberget naturreservat har formålsparagrafen denne formuleringen: «Formålet med fredningen er å bevare et særpreget kalkfuruskogområde med bl.a. en av de største sammenhengende lågurtfuruskogene av typisk sørøstskandinaviske utforming. Området viser bl.a. typisk utforming av lågurtfuruskog slik denne først ble beskrevet og en urterik kalkfuruskog av Oslofelttypen. Området er også interessant i floristisk sammenheng og for dynamikkstudier.»

Nytt forslag til verneformål for hele det utvidete området er (§ 1):

«Formålet med naturreservatet er å bevare et område som

- a. *representerer bestemt type natur i form av gammel kalkbarskog med kalk- og lågurtfuruskog, kalkgranskog og åpen grunnlendt kalkmark med kalkrikt berg i dagen.*
- b. *som inneholder en rekke sjeldne, sårbare og truede arter, herunder sårbare karplanter, moser, lav, sopp og fuglearter*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem».

Statsforvalteren mener det nye verneformålet språklig sett er mer nøytralt/uten faguttrykk, og er mer presis i forhold til artsmangfoldet som er i kalkbarskogene og som skal ivaretas, samt mer i tråd med de siste malene for verneforskrifter for barskogsreservater.

I § 4 pkt d er det lagt til at «sikringsgjerde» er av anlegg som uten videre kan vedlikeholdes. Sikringsgjerdet mot steinbruddet berører verneområdeutvidelsen på to punkt jf. vernekartet. I tillegg ligger ovarennene på en gammel hoppbakke innenfor verneområdet. Denne kan i prinsippet holdes åpen dersom hoppbakken skulle bli tatt i bruk igjen.

I § 5 pkt b har vi videreført forbudet mot sykling og ridning i reservatet. Det har til i dag vært forbudt med disse aktivitetene i eksisterende reservat. Grunneierne har ikke vært imot sykling i reservatet, men har ment at denne aktiviteten bør kanaliseres til bestemte traseer. Sykling og ridning gir av et visst omfang mer terrengskader og vi går inn for at forbudet blir videreført. Vi har gitt en åpning for at ridning kan skje etter en nærmere vurdering, og etter søknad på bestemte traseer (§ 7 h). Dette gjør at forvaltningen har god kontroll på aktiviteten.

I § 5 pkt c er det tatt inn et forbud mot camping i reservatet. Furuberget ligger tett på Innlandets største by. Erfaringsmessig er det en del som kan slå seg ned i skogene rundt som midlertidige boplasser, og dette kan igjen føre til forsøpling der campingutstyr/madrasser o.l. kan ligge rundt omkring. Dette må derfor unngås så langt som mulig og forbudet er begrunnet ut fra dette. Grunneierne har også ønsket at campingforbudet blir videreført, bl.a. pga. forsøpling. I forvaltningsplanen for Furuberget står de i retningslinjene; «Teltning, bruk av hengekøye o.l er forbudt i reservatet og vil ikke bli gitt tillatelse til ved søknad. Parkering av campingvogner er forbudt».

I høringen var mulighet for å plassere saltsteiner og vanningsstrau satt i § 4, dvs at grunneiere kan plassere ut slike uten videre søknad. Statsforvalteren har vurdert dette på nytt og har i denne tilrådingen plassert dette som et søknadspliktig tiltak i § 7 i verneforskriften. Dette gir forvaltningsmyndigheten anledning til å styre plasseringen utenom områder med særlig rikt/sjeldent artsmangfold. Dette er gjort tilsvarende i andre kalkskogverneområder, som f eks Kauserudtjernet og Eiksrudtjernet naturreservater. Beiting vil generelt ha en positiv virkning på artsmangfoldet i kalkbarskoger.

Standardbestemmelsene for drift, vedlikehold og oppgradering av energi- og kraftanlegg er tatt inn (§ 4 pkt g og h), da det er en 11 kvh linje som krysser eksisterende reservat i nedkant. Det er ikke linjenett i utvidelsesforslaget

I § 7 pkt. e er det tatt inn en formulering om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til «merking og rydding av nye stier, og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende». Grunneier har fremsatt ønske om å montere en enkel rampe og festeforankring for en zip-line som en del av et reiselivs-/opplevelsesprodukt. Selv om selve forankringen og zip-linen vil være utenfor området, vil det være behov for motorferdsel langs sti og delvis traktorveg for å etablere zip-linen. Det er tatt høyde for dette i § 7 pkt. e og i. Det er også en informasjonstavle i forbindelse med bygdeborgen som må kunne vedlikeholdes og oppgraderes ved behov.

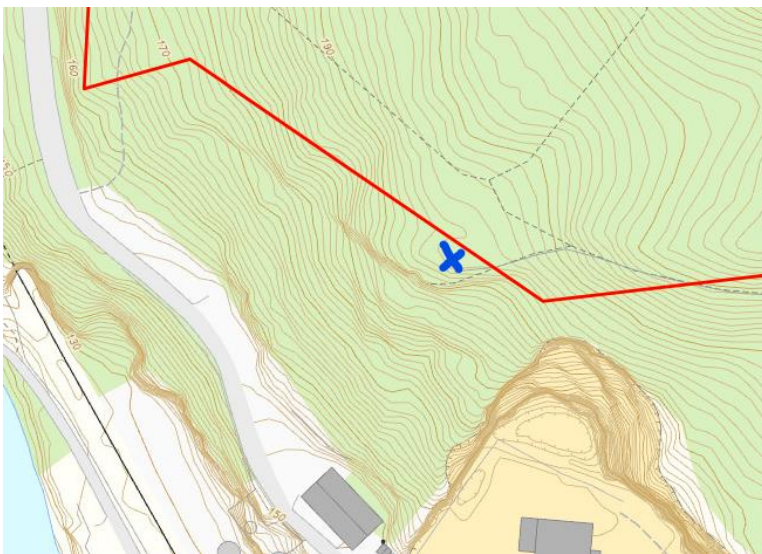

Fig 8. Toppunkt/forankring for den planlagte zip-linen. Denne vil bli stående utenfor verneområdet, selve linen vil ende ut på en plattform i Mjøsa (informasjon fra grunneier/Glommen Mjøsen skog).

Hamar naturskole har brukt bygdeborgen for aktiviteter og spel. Eventuell hogst av trær, må forankres i en framtidig skjøtelsesplan der uttak av trær vil bli nødvendig i visse områder for å fremme verneverdiene.

Særskilt omtale av «stier» og forholdet til forvaltningsplanen:

Statsforvalteren sendte ut på høring et forslag til hvilke stier som etter § 4 kunne vedlikeholdes uten videre på høring. Ved en inkurie, tok ikke Statsforvalteren hensyn til at det relativt nylig har vært en prosess i forbindelse med forvaltningsplan for Furuberget NR. Dette arbeidet omfattet hvilke stier som uten søknad kan ryddes/merkes (holdes i hevd) jf fig 8 a. Dette er et betydelig færre antall stier enn det vi har hatt på høring i verneplanforslaget. I arbeidet med forvaltningsplanen var det er grundig prosess der bruksinteresser, herunder grunneierne, var involverte. Statsforvalteren vil derfor gå inn for at det er stiene fra forvaltningsplanen som blir det endelige som vises i vernekartet. For det nye utvidelsesområdet vil vi foreslå at stiene i høringsdokumentet blir det gjeldende og at vi da vil revidere forvaltningsplanen mht til dette. Dette gjøres på

bakgrunn av at grunneierne i utvidelsesområdet nylig har «godkjent» disse stiene som åpne uten søknad. Det vedlagte vernekartet i dette verneplandokumentet er derfor foreløpig og vil bli justert og ettersendt Miljødirektoratet.

Fig 8 a. Kart med stier som kan merkes/ryddes uten søknad. Forvaltningsplan for Furuberget NR, 2023.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt tre områder, hvorav samtlige tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad. I tillegg ble høringsdokumentene lagt ut på Statsforvalterens nettside under «høringer» den 10. november 2024, med høringsfrist 10. januar 2025. Her er det lagt til rette for at en enkelt kan sende inn høringsuttalelse i selve nyhetssaken. Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere:

Kommuner: Alvdal kommune, Rendalen kommune, Sør-Odal kommune, Hamar kommune

Lokale instanser: Franzefoss Bruk AS/Jessnesstranda 2, Alvdal utmarksråd SA

Regionale og sentrale instanser: Innlandet fylkeskommune, Hafslund kraft, Elvia, BaneNor SF, Naturvernforbundet i Innlandet, Språkrådet, Statens vegvesen, Direktoratet for

mineralforvaltning med bergmesteren for Svalbard, Innlandet orienteringskrets, Landbruksdirektoratet, NTL NVE, Statsforvalteren i Innlandet/Sølen nasjonalparkstyre

Grunneiere: Lars Øyvind Østli, Lene Renate Ullarøy, Johan Grindflek, Erik Ola Helstad, Eva Kristin Myhre, Lars Urstrømmen, Frank Tomas Engene, Janne Vikerødegården, Annar Jensen

Kopi: Norskog, Glommen Mjøsen Skog SA, Viken Skog SA, SB Skog AS, AT Skog SA, Miljødirektoratet

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 16 uttalelser til høringen. Av disse har 9 uttalt seg om verneplanforslaget for utvidelsen av Furuberget NR.

Tab 5. Mottatte uttalelser til melding om oppstart og til høring. Uttalelser som omhandler Furuberget konkret er uthevet (x)

Innspill til oppstart	Innspill til høring
	x
x	x
x	x
x	
x	x
	x
	x
	x
	x
	x
x	x
	x
	x
x	
x	
x	
x	
x	
x	
x	
x	
x	
	x
	x
	x
	x

Høringsinnspill – (sammendrag av uttalelser som omhandler Furuberget, med kommentar fra Statsforvalteren i Innlandet)

BaneNor (04.12.24)

Eksisterende verneområde i Furuberget ligger ovenfor Dovrebanen. Terrenget er stedvis svært bratt. På det nærmeste er verneområdet ca. 30 meter fra spormidt.

Bane NOR er opptatt av effektiv drift, vedlikehold og fornyelse av jernbanen, samt ivaretagelse av banens sikkerhet. I den sammenheng er det viktig at vernebestemmelser etc. utformes slik at det vil være mulig å gjennomføre eventuelle drenerings- og skredsikringstiltak. Det er også viktig at det gis mulighet til noe vegetasjonsskjøtsel hvis det skulle vise seg at trær blir så høye at de ved nedfall kan treffe banen og kontaktledningsanlegget (høyspent). Videre forutsetter vi at bestemmelser etc. utformes slik at de ikke er til hinder for vedlikehold og fornyelse av gjerder mot banen.

Statsforvalterens kommentar:

Statsforvalteren har etter høring tatt inn to formuleringer i nye punkt 7 k og l som forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon for:

- k. nødvendig rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs jernbanen*
- l. nødvendige tiltak mot ras og skred langs jernbanen og vegen Jessnesstranda*

Vi gjør direktoratet oppmerksom på at disse formuleringene ikke er en del av de nyeste forskriftsmalene med kommentar. Statsforvalteren har hentet dette fra malene av 2024 med kommentar.

Direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren for Svalbard (10.01.2025)

Utvidelse av Furuberget naturreservat kan få konsekvenser for driften av uttaket til Franzefoss Minerals AS, og at det må gjøres en vurdering av hvordan vernet påvirker driften og hvilke konsekvenser vernet vil ha for en eventuell framtidig utvidelse. DMF kan ikke se at det foreligger noen vurdering av vernets påvirkning på hverken mineralressurs, eksisterende drift eller en eventuell framtidig utvidelse av uttaket. I høringsdokumentet er det omtalt at «eksisterende vern og verneforslag vil medføre stans i kalksteinsbruddets muligheter for ekspansjon i nord- og sørover». Det framgår ikke om denne vurderingen er basert på dialog med tiltakshaver ved uttaket, som DMF ba om i uttalelse til oppstart. DMF opplyser at de har vært i kontakt med Franzefoss minerals som sier at det ikke har vært drift ved steinbruddet siden 2020, og at de ønsker å avvikle driften. DMF ser på bakgrunn av dette at vern i mindre grad vil være i konflikt med etablert virksomhet. Vernet innebærer likevel en reduksjon i tilgangen til områder med kalkstein som fortsatt er en mineralressurs, selv om den ikke vil bli videreutviklet i dagens situasjon. Det må gå fram av vurderingene som legges fram i tilrådingen at et vern vil gi en reduksjon i tilgangen til kalkstein som har vært egnet for uttak.

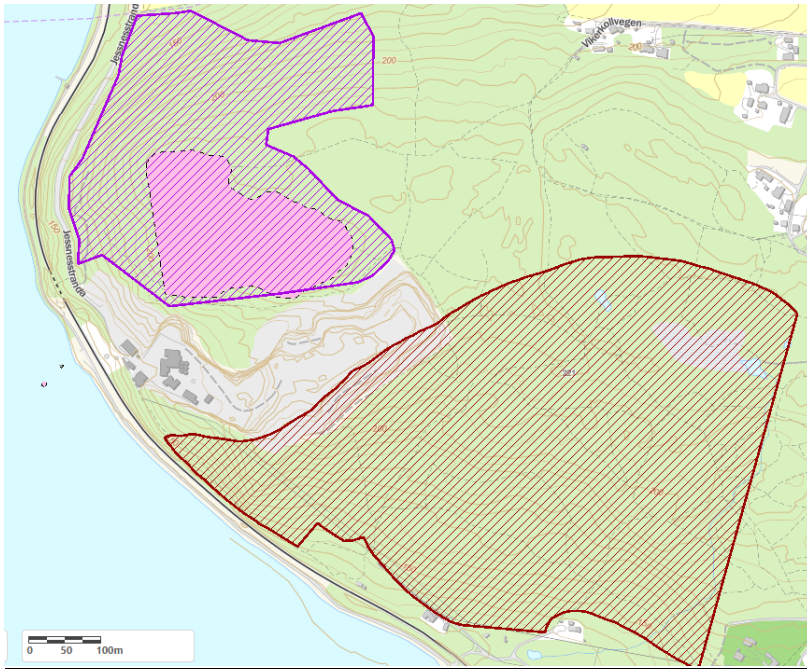

Fig 9. Viser de to delområdene for Furuberget NR, den nordligste er utvidelsesforslaget i dette verneplanforslaget. Det rosa fargede område er bygdeborgen som er fredet etter kulturminneloven.

Statsforvalterens kommentar:

Vi har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet oss av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Hensynet til mineralressurser blir ivaretatt i vernesaker på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen.

Statsforvalteren har i forbindelse med verneprosessen sendt melding om oppstart til de høringsinstanser som antas å kunne ha spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene. Franzefoss Minerals AS, har fått høringsdokumentene tilsendt, og har hatt anledning for å kunne uttale seg til verneplanforslaget. Vi har ikke mottatt noen uttalelse derfra.

Grunneierne i utvidelsesforslaget av barskogreservatet, der Franzefoss Minerals er en av tilbyderne, har gjennom å tilby området for skogvern, selv gjort en vurdering for framtidig arealbruk. Det blir derfor ikke mulig og fortsatt drive mineralutvinning innenfor det som blir vernet jf. vernekartet. Det vises til verneforskriftutkastets § 3:

«I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser (...)

c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. (...) uttak, oppfylling og lagring av masse, (...). Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende».

I tillegg til det foreslåtte utvidelsesområdet etter naturmangfoldloven, er det fra før et nokså stort areal som er vernet etter kulturminneloven (bygdeborgen). Som en ser av fig 9, er grensene for kulturminnevernet og det nye utvidelsesforslaget av reservatet er nokså sammenfallende mot sør. Kulturminnevernet gir fra før en begrensning på en ev utvidelse av kalksteinsbruddet nordover.

Furuberget utvidelse har i liket med eksisterende verneområde særlige vernekvaliteter på grunn av kalkpåvirket barskog, som danner grunnlaget for et helt spesielt biologisk mangfold. Skogen har delvis naturskogpreg, og har stort restaureringspotensial i form av aktiv skjøtsel på andre deler. Skogen oppfyller som naturtypen kalkbarskog i sør-boreal sone mangler i det nasjonale barskogvernet. Området er derfor viktig for å nå det nasjonale målet om vern av 10 % av den produktive skogen, med nødvendig og representativ kvalitet. Statsforvalteren mener at et vern av skogen i en overordnet samfunnsfaglig vurdering vil veie tyngst. Det vil fortsatt være mulig med et visst uttak av kalkstein på de arealene som er mellom bruddet i dag og vernegrensen, forutsatt at denne ikke berøres.

Glommen Mjøsen skog (11.11. 24)

Presiserer at grunneierne ikke var imot at all sykling/ridning i reservatet, men mente det burde kanaliseres til enkelte traseer. Grunneierne mente derimot at et forbud mot camping bør videreføres bla. av hensyn til forsøpling. En ber om at dette rettes opp i tilrådningsdokumentet.

Statsforvalterens kommentar

Dette er korrigert i dette tilrådningsdokumentet, se foran.

Hamar Idrettsråd (08.01.2025)

Furuberget er et område som brukes aktivt i friluft og idrettssammenheng. I Hamar er det bl.a. O-klubb, skiklubb og HHT som er aktive brukere av området. De ber om at utvidelse av området ikke vil være til hinder for fortsatt tilsvarende aktivitet som i dag. Søknadsprosessen er i dag veldig rigid for bruk av verneområder. Det er ønskelig med en enklere prosess for frivillighetens bruk.

Statsforvalterens kommentar:

Dagens bruk av området kan i store trekk videreføres. Campingforbudet er muligens det som kan oppfattes som mest inngripende, samt at en må søke om å få gjennomføre idrettsarrangementer. Vi synes at det at en må søke om å få gjennomføre arrangementer av en viss størrelse (30 personer og over), må være en overkommelig oppgave for en arrangør. Dette kan gjøres enkelt med en e-post med beskrivelse av arrangementet til Statsforvalterens postmottak, og det vil også være muligheter for å kunne gi flerårige (f eks 4-årige) tillatelser.

Hamar kommune (13.01.25)

Kommunen er positive til utvidelsen av Furuberget naturreservat. Furuberget er Hamars viktigste nærturterreng og et svært viktig rekreasjonsområde for Hamars befolkning. Innenfor det foreslåtte verneområdet er det noen fine plasser som i dag brukes til overnatting. Hamar kommune ber om at totalforbudet mot camping vurderes på nytt. Dette vil begrense mulighetene for å drive friluftsliv. Kommunen foreslår at det kan

være tillatt med camping/overnatting på et par steder, og at dette ikke vil gå utover verneverdiene. Furuberget en av de få mulighetene Hamars befolkning har til å bedrive aktivitet i terreng i nærheten av der de bor. Vi ber om at verneforskrift og forvaltningsplan utformes slik at det er enkelt å forstå hva som er søknadspliktige aktiviteter/arrangementer og at tillatelser er forutsigbare og gjerne gjeldende for flere år. Furuberget er svært viktig for flere idrettslag og vi ber om at deres interesser ivaretas så langt det er mulig innenfor rammen av vernet.

Statsforvalterens kommentar:

Vi ser absolutt verdien av å kunne overnatte som en del av friluftsopplevelsen av Furuberget som et friluftsområde tilgjengelig for mange (bynært). Erfaringer med mye camping har vist seg å kunne gi en del forsøpling da bynære friluftsområder tiltrekker seg mange ulike lag av befolkningen. Grunneierne i området viser til søppelproblematikk, og har ønsket et campingforbud slik det har vært praktisert i eksisterende reservat til nå. Vi har valgt å tillegge dette ønsket størst vekt, også med henvisning til verneverdiene.

Hamar Naturskole (10.01.2025)

Hamar Naturskole har årlige turer opp til bygdeborgen i Furuberget. Bygdeborgen er et viktig kulturminne for Hamar. Naturskolen har planer om å søke om tillatelse til å videreutvikle tilgjengeligheten til bygdeborgen blant annet med flere oppslagstavler. Naturskolen ønsker på sikt å få kunne ta ned noe skog, slik at besøkene i bygdeborgen kan se utover Mjøsa, slik folket som søkte tilflukt der oppe under folkevandringstiden i bronse- og jernalderen gjorde, samtidig som bygdeborgen blir mer tilgjengelig. Dette selvfølgelig i samråd med skogeier og annen forvaltning. Naturskolen har også ønsker om å få bygge en palisade i tilknytning til muren på borgen som vender sørvest.

Statsforvalterens kommentar:

Bygdeborgen er et attraktivt besøkspunkt innenfor den foreslåtte reservatutvidelsen. I forhold til ønsket om å ta ned trær i området for å bedre utsikten, vil ikke dette alene være grunn nok til hogst. Statsforvalteren vil utarbeide en skjøtselsplan for Furuberget utvidelse. Den vil foreslå tiltak for å fremme naturskogutviklingen/-tilstanden. En del av disse tiltakene kan i mange tilfeller være tynning og hogst for å skape et mer variert skogbilde. Hvis slikt uttak kan være sammenfallende med ønsket om utsikt, er det jo positivt. Når det gjelder byggverk tilknyttet bygdeborgen, vil dette ikke være tillatt i et naturreservat jf § 3 pkt c.

Hamar og Hedmarken Turistforening (07.01.2025)

Turistforeningen har fem merkede stirunder som tidligere er godkjent av statsforvalteren jf forvaltningsplanen, og som går fram av informasjonsplakatene. To av rundene går gjennom det nye verneforslaget. Foreningen forutsetter at verneforslaget ikke er til hinder for vedlikehold av stiene i området. Furuberget er en svært viktig nærskog for aktivitet og rekreasjon for veldig mange. Foreningen mener det er veldig byråkratisk at det må søkes om å ha fellesturer med flere enn 30 deltakere, særlig når det er enkle og enkeltstående turer uten påmelding.

Statsforvalterens kommentar:

Det står i § 4 pkt. d: Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for (...) a. vedlikehold av eksisterende bygninger, traktorveier, stier og andre anlegg og innretninger, herunder sikringsgjerdet mot steinbruddet, i henhold til standard på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger er avmerket på vernekartet. Hensynet til dagens merkede stier skal være ivaretatt. I forhold til arrangementer over 30 personer, vil det være mulig å gjøre dette noe enklere å kunne gi flerårige tillatelser med f.eks. krav om rapportering.

Det står i forvaltningsplanen (2023):

Idrettsarrangement, jaktprøver og annen organisert bruk av reservatet er forbudt og verneforskriften har ingen spesifisert dispensasjonsbestemmelse som kan gi tillatelse til dette. Det er likevel anledning til å søke om å få benytte reservatet til de ulike tiltak etter naturmangfoldloven § 48, og forvaltningen kan gi tillatelse hvis ikke tiltaket strider mot verneformålet eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Organisert bruk/ferdsel kan for eksempel være når en person, lag firma, skole eller annen organisasjon planlegger, koordinerer eller arrangerer turen og det er snakk om virksomhet med grupper av deltakere, eventuelt en aktivitet som gjentas eller utøves av flere over en tidsperiode. Gruppeaktiviteter som er offentlig kunngjort på forhånd er alltid å se på som organisert. Gjelder ferdsel i reservatet skoleklasser (inntil 20-30 pers) eller andre små grupper, der det ikke er offentlige kunngjøringer i forkant, og bruken dreier seg om ferdsel langs eksisterende sti, er dette ikke søknadspliktig tiltak.

Utplassering av turposter, orienteringsposter, stolpejakt o.l. er å regne som organisert bruk. Vi ser derfor på slike arrangement som søknadspliktig og det vil vurderes i hvert enkelt tilfelle om det kan gis tillatelse så lenge tiltaket ikke strider mot verneformålet eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Ved søknad om organisert bruk (ferdsel) eller idrettsarrangement må det forventes vilkår om bruk av merkede stier eller andre større godt opparbeidete stier. Arrangement med få deltakere kan gis tillatelse til ferdse utenfor stier, men ikke i de mest sårbare områdene.

Når det gjelder orienteringsposter, tuposter o.l. vil et vilkår for dette normalt være at de skal plasseres ved stier og ikke ut i terrenget, for å unngå unødig terrengslitasje enn det som er med dagens stinett. Det er uansett søknadspliktig.

Hamar orienteringsklubb (16.01.2025)

Klubben mener lokale orienteringsklubber i større grad må karakteriseres som tradisjonelt friluftsliv. Statsforvalterens tolkning av vernebestemmelsene og muligheten for dispensasjoner når det gjelder orienteringsaktivitet, herunder turorientering, må avklares nærmere i presiseringer i eller til forskriften. Statsforvalteren har lagt til grunn som større arrangement et deltakerantall på mer enn 30 personer. Det framkommer ikke om det omfatter tur-orientering.

Klubben er tilfredse med at treningsløp er unntatt begrensningen på 30 personer, og antar det også kan gjelde for «ukens løype» - treningsløyper som står ute for individuell

trening i sju dager. Vår erfaring i eksisterende naturreservat er at framkommelighet, også for allment friluftsliv, blir sterkt redusert av vindfall som det ikke ryddes i, og at nye tråkk og stier oppstår. En bekymrer seg for at det samme vil skje i det nye reservatområdet. O-løp legges opp med utgangspunkt i en arena og individuelle løyper for klasser etter aldre og ferdighetsnivå. To av de sju brukte arenaer må utelukkes som følge av den foreslåtte reservatutvidelsen.

Klubben ser det derfor hensiktsmessig at forskriften presiserer dette måltallet, gjerne til statsforvalterens foreslåtte 30 stk som grense for søknadspliktige arrangement, ev. som et vedlegg til forskriften. Dette vil sikre forsvarlig og ikke vilkårlig saksbehandling.

Tidligere har o-klubben forholdt seg til kartfestede sårbare områder i Furuberget, i samråd med Fylkesmannen i Hedmark. En spør om dette vil være tilfelle i den foreslåtte reservatutvidelsen. Det vises til at slike avklaringer har gjort det mulig å ha visse oppmykninger av regelverket. En antar at tur-orientering vil være en del av det tradisjonelle friluftsbegrepet.

Eksisterende reservat samt forslaget til utvidelse vil legge begrensinger på orienteringsklubbens aktiviteter. Klubben vil komme tilbake til krav om erstatning når endelig vedtak foreligger.

Statsforvalterens kommentar

Dersom «tur-orientering» innebærer poster som blir plassert ut i terrenget og tilgjengelig for allmenheten over tid, så regner dette som søknadspliktig tiltak etter § 7 e (enkel tilrettelegging for friluftsliv). Ved tillatelse til utplassering av slike poster vil vi legge som vilkår at postene blir lagt inntil eksisterende stier. Dette er å regne som midlertidige innretninger som vil bli fjernet om høsten. Treningsløyper som står ute en uke av gangen (jf «ukens løype») vil også være søknadspliktig tiltak. Her er det viktig med dialog mellom O-klubben og Statsforvalteren om særlige sårbare områder. Slike kan bli kartfestet i et arbeid med skjøtselsplanen.

Når det gjelder vindfall over stier, så har vi som utgangspunkt praksis i reservater at trær over stier kan kappes på to steder for at ferdsele skal kunne fortsette som før på stien. Dette kan gjøres på de stier som går fram av vernekartet etter § 4 pkt d. Ellers er vindfall, råtne og døende trær en del av en naturskogs naturlige dynamikk, som en må forvente å se i et skogvernsreservat. Det vil bli en kartlegging av sårbare områder som en del av arbeidet med skjøtselsplan. Dette kan gjøre det enklere å kunne åpne for flerårige tillatelser til arrangementer som o-klubbene.

Vedr punktet om erstatning viser vi til naturmangfoldlovens § 50;

En eier eller rettighetshaver i eiendom som helt eller delvis blir vernet som nasjonalpark, landskapsvernområde, naturreservat, biotopvernområde eller marint verneområde, har rett til erstatning fra staten for økonomisk tap når et vern medfører en vanskeliggjøring av igangværende bruk.

Per Einar Monsen (12.12.2025)

Utvidelse av naturreservatet som er foreslått fører til større belastning på hovedstiene.

Når det blåser ekstra, blir det vindfall. Mange stier er nå uframkommelige. Lengre og lengre trær som i hovedsak står på fjell fører til dette. Så strengt vern vil etter hvert utelukke allmenheten. Monsen bor i nærheten og er en aktiv bruker av området.

Statsforvalterens kommentar:

Når det gjelder vindfall over stier så har vi som utgangspunkt praksis i reservater at trær over stier kan kappes på to steder for at ferdsele skal kunne fortsette som før på stien. Dette gjelder stier som framgår av vernekartet.. Ellers er vindfall, råtnende og døende trær en del av en naturskogs naturlige dynamikk, som en må forvente å se i et skogvernsreservat.

Statsforvalterens tilråding

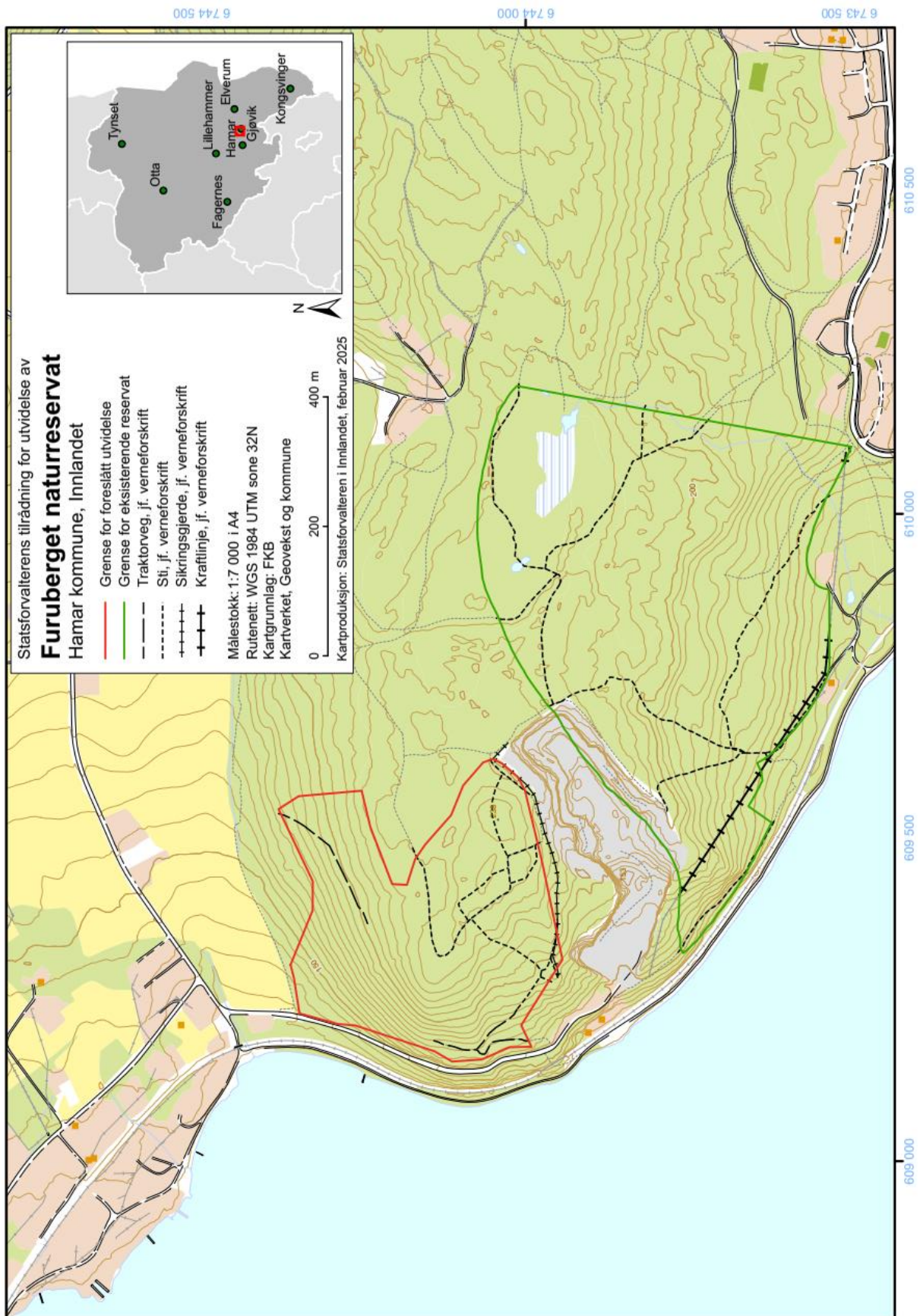
Statsforvalteren tilrår at forslaget til utvidelse blir en del av Furuberget naturreservat i samsvar med høringsforslaget, men med enkelte justeringer av verneforskriften siden høringen:

- i høringen lå muligheten til å utplassering av saltstein og vatningstrau under § 4 (tiltak som kan gjennomføres uten søknad). Etter en nærmere vurdering har vi kommet til at vi flytter dette til tiltak det kan søkes om dispensasjon for. Dette er i samsvar med andre barskogsreservater på kalkgrunn, da en finner det nødvendig å styre plasseringen av slike innretninger bort fra områder med særlig verdifull vegetasjon.
- det er tatt inn hjemler i § 7 for å kunne iverksette tiltak for sikre vei/jernbane mot ras
- I § 4 om stier som automatisk kan vedlikeholdes dvs merkes og ryddes; her foreslår vi at verneforskriften henviser til vernekartet, vernekartet omgjøres i samsvar med forvaltningsplanen (se avsnittet *Særskilt omtale av «stier» og forholdet til forvaltningsplanen*).

Avgrensning mot steinbruddet/vernekart – vernegrense

Som det framgår av vernekartet, går steinbruddet inn i eksisterende reservat i Furuberget. Årsakene til dette er at det ifølge Fylkesmannen i Hedmark er gjort feil ved grensdragningen når reservatet ble opprettet. I tillegg har det gått flere ras etter at steinbruddet ble nedlagt. Statsforvalteren i Innlandet vil med det første gå opp grensen på nytt sammen med grunneier slik naturinngrepet i sin helhet grenses ut. Vi vil derfor lage et nytt vernekart med riktige grenser når dette er gjort.

Furuberget utvidelse – forslag til vernekart - vedlegg 1

Furuberget utvidelse – forslag til verneforskrift – vedlegg 2

Utkast til forskrift til tilrådning om utvidelse av Furuberget NR, 24. februar 2025.

Forskrift om vern av Furuberget naturreservat, Hamar kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som

- representerer bestemt type natur i form av gammel kalkbarskog med kalk- og lågurtfuruskog, kalkgranskog og åpen grunnlendt kalkmark med kalkrikt berg i dagen.
- som inneholder en rekke sjeldne, sårbare og truede arter, herunder sårbare karplanter, moser, lav, sopp og fuglearter

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Hamar kommune: 1/3650, 1/4016, 234/1, 234/4, 234/13, 246/2, 246/4, 246/1, 246/3, 246/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på 435 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Hamar kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerdet, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt. Forbudet gjelder ikke arrangementer på merkede stier jf vernekart.
- Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- sanking av bær og matsopp
- jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- vedlikehold av eksisterende bygninger, traktorveier, stier og andre anlegg og innretninger, herunder sikringsgjerdet mot steinbruddet, i henhold til standard på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger og stier er avmerket på vernekartet
- beiting
- drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet

- g. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt
- c. camping er forbudt

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltetkjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandssetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, herunder bygdeborgen
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltetkjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehold av nye gjerder
- e. merking og rydding av nye stier, og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. nødvendig rydding av kantsoner mot dyrket mark, og nødvendig hogst av store trær i nærheten av sikringsgjerdet mot steinbruddet
- h. ridning langs bestemte traseer
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f og § 7 bokstav a, d og e
- j. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4 h
- k. nødvendig rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs jernbanen
- l. nødvendige tiltak mot ras og skred langs jernbanen og vegen Jessnesstranda
- m. utsetting av saltsteiner og vanningstrau for gnr/bnr nevnt i § 2.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

Utkast til forskrift til tilrådning om utvidelse av Furuberget NR, 24. februar 2025.

§ 10 Forvaltningsplan

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift FOR-1993-07-09-655 om fredning av Furuberget naturreservat, Hamar kommune, Hedmark.

Avveiningskjema skogbruk – vern – Furuberget utvidelse – vedlegg 3

Skjema for avveining av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Furuberget

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Furuberget				
Totalt areal	135 daa	Produktivt skogareal	135 daa	Totalt skogareal	135 daa
Fylke	Innlandet				
Kommune	Hamar				
Eierform	Privat/stat/kommunal				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering			
Furuberget er et kalkskogområde som sammen med eksisterende reservat utgjør en svært viktig sammenhengende lokalitet med kalkskog i Norge (ekstremtørr kalkfurskog). Her finnes de rødlistede naturtypene kalk- og <u>lågurtfurskog (VU)</u>, kalkgranskog (VU) og åpen <u>grunnlendt kalkmark i sørboreal sone (VU)</u>. Det vokser kalkkrevende sopparter og karplanter i området, og det er funnet 7 rødlistearter i området. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone og på høy bonitet. Kalkfurskoger er artsrike skoger som er viktige for først og fremst <u>jordboende sopp</u> og karplanter. Kalkskoger er en prioritert skogtype vi ønsker mer vern av i landet. Vi ønsker også mer vern av høgproduktiv skog i lavlandet, slik som dette er. Referanse: Larsen, B.H. et. al. 2016. <u>InterCity-prosjektet Dovrebanen, Sørli – Hamar – Brumunddal</u>. Beskrivelser av naturtypelokaliteter Sørli-Brumunddal. Vedlegg til fagrapport <u>naturmangfold</u>. Jernbaneverket. 113 s.			
Verneverdi	***	Nær truete og truete naturtyper	kalk- og <u>lågurtfurskog (VU)</u> , kalkgranskog (VU) og åpen <u>grunnlendt</u>

			kalkmark i sørboreal sone (VU).
Mangelindekning	høy	Restaureringspotensial for truet natur.	Kort sikt (0-20 år), mellomlang sikt (20-50år)
Betydning for økologisk nettverk	middels/stor	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	nei
Nær truede og truede arter	Det er hittil funnet ca. 68 sopparter i området hvorav tre er rødlistearter (uventet slørsopp (EN), svart løpekule (VU) og vrangstorpigg (NT)) og ca. 62 karplanter hvorav tre er rødlistearter (marianøkleblom (VU), vaniljerot (NT) og snau vaniljerot (NT)). Den sterkt trua lavarten treleggslav er også funnet i området. Det er stort potensiale for å finne flere krevende arter, og særlig av artsgrupper som er dårlig undersøkt fra før av slik som insekter		
Konklusjon		Har betydning/kan få betydning/liten betydning	
Dette er en stor og viktig kalkskogslokalitet, som sammen med nabolokalitetene Furuberget og Furuberget nord utgjør et av de aller største sammenhengende kalkskogsområdene i Norge. Basert på verdsettingskriteriene for kalkbarskog er lokaliteten svært viktig. Verdiene vil over tid øke med alder på skogen og riktig skjøtsel for å fremme naturskogtilstanden.			

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i delopdrag 1

Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning		
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning	135	4 388
Verbal beskrivelse: Området bærer preg av å være bratt og utilgjengelig, har mange nøkkelbiotoper med MIS-figurer og kulturminne(r). Store arealer er omfattet av MIS der det uavhengig av vern ikke kan gjennomføres hogst. Det er også figurert ut arealer der anbefalt behandlingsform er «plukkhogst». Ev. tømmer som kan hogges må planlegges nøye og det må graves driftsveier. Det ser ut som tømmeret må kjøres over dyrket mark og annen manns eiendom. Det kan kanskje gjennomføres hogst med taubane, men det er nok ikke driftsmessig eller økonomisk gunstig. Området har mindre betydning for den lokale og regionale skog- og trenæringen, da det er relativt utilgjengelig og vil ha en høy driftspris på gjennomføring av hogst eller andre tiltak, samt at store arealer har hogstrestriksjoner pga MIS-figurer og kulturminner.		

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenøringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmer tilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
			Betydning for tømmer tilgangen						

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenøringen.

Konklusjon	
Vern gis prioritet	ja
Arealreduksjon	nei
Furuberget utvidelse har mindre betydning for skogbruk/tømmer tilgangen utfra at registrerte naturtyper allerede legger store begrensninger på skogsdrift, samt at deler av området er bratt og krevende å drive. Området har nasjonale verneverdier som inngår i et av Norges største kalkbarskogområder. Statsforvalteren vil derfor fremme området for vern.	

6.3 Opprettelse av Øyen naturreservat, Sør-Odal kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt)

Totalareal: 590 dekar

Areal skog: 590 dekar

Areal produktiv skog: 590 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur av gammel barskog med innslag av gammel løvskog.*
- b. har særskilt betydning for biologisk mangfold ved å være levested for arter knyttet til gammel barskog, løvskog og død ved*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Delområde 1 utgjøres av skogen på topplatået av Ringås/Øyen, og er en gammel furuskog med en god del stående død ved. Den er i kartleggingen beskrevet som «gammel furuskog med stående død ved, av svært høy kvalitet». For øvrig er det ikke kontinuitet på død ved og lite liggende død ved, lite godt nedbrutt død ved og ingen rødlistearter. Artsfunnene her er vanlige arter knyttet til furuskog. Vegetasjonen er karrig og grunnlendt lav-bær-lyngskog. Tilstanden for skogen er god, da skogen er gammel, det er ikke registrert fremmede arter, spor, erosjon eller kjøring av tyngre kjøretøy.

Den nedre delen av dette delområdet (ned mot vegen) har større mengder av stående død ved. Det er registrert tre rødlistearter, derav den sårbare arten gul snyltekuje, de nær truede artene rynkeskinn og rosenkuje. Lokaliteten er middels stor og har en del liggende død ved. For denne lokaliteten er det granskog nederst i lia og i rasmarka, mens furuinnslaget øker der terrenget blir brattere.

Fig 10. Delområde 1, som er oppe på åsen, domineres av furuskog med liten hogstpåvirkning, og ganske høyt innslag av stående død ved. Foto: Harald Klæbo/SFIN.

Delområde 2, som er området lengst øst, vil også ha høy verdi på bakgrunn av mengde stående dødved. Her er det registrert fire rødlistearter, derav den sårbare arten gul snyltekjuke, og de nær truede artene svartsonekjuka, rynkeskinn og rosenkjuka. I dette delområdet er det granskog ned mot vatnet med innslag av furu og løvskog. Tilstanden er god, da skogen er gammel, det er ikke registrert fremmede arter, spor, erosjon eller kjøring av tyngre kjøretøy. Det er traktorveier i skogen brukt ved eldre plukkhogster, men disse trekker ikke særlig ned. Lokaliteten ligger østvendt mot fjorden og er en gammel granskog med endel dødved. Øverst og i et belte ved fjorden er det innslag av gammel furuskog.

Den mindre lokaliteten i verneforslaget sør for vegen, omfatter delvis naturtypen granskog med endel død ved, med innslag av svak lågurtgranskog. Her er det registrert tre rødlistearter, derav den sårbare arten gul snyltekjuke, og de nær truede artene rynkeskinn og rosenkjuke.

Fig 11. Delområde 3 er blandingsskog med dominans av storvokste løvtrær, osp og bjørk som de dominerende treslagene. Foto: Harald Klæbo/SFIN

Delområde 3 lengst vest på fastlandet utgjøres av bar- og løvskog, der innslaget av nokså høgvokst løvskog er dominerende. Mot vannet er det en stripe med eksponert strandskog med en tynn stripe åpen flomfastmark inkludert. Her er det registrert en nær truet art (trefelt evjebloom).

De tre øyene er ikke kartlagt. Det skal ikke være kjent at det har vært noe hogst på øyene, så de framstår som naturskog.

Det er Multiconsult som har kartlagt områdene i 2007.

Statsforvalterens vurdering

Øyen inngår i sørboreal vegetasjonssone. Det er et mål i skogvernet å få vernet mer skog i denne sonen, samt på høyere boniteter. Øyen representerer her en mulighet for å få vernet skog i sørlige vegetasjonssoner der deler av området er på høy bonitet. Det har vist seg krevende å framskaffe tilbud som har liten hogstpåvirkning. Området vurderes isolert sett å være av regional verdi, men ut fra områdets variasjon i skogtyper og en del funn av rødliste arter, mener vi området klart kvalifiserer for et vern. Det er relativt få og små skogvernområder i kommunene Sør- og Nord-Odal kommuner. Øyen vil bli et viktig tilskudd, også mht. å styrke nettverket av verneområder i den sørøstlige delen av Innlandet fylke. Av mangler i skogvernet vil Øyen naturreservat tilføre vern av gammel barskog i sørboreal vegetasjonssone.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er en permanent gapahuk på toppunktet i delområde 1, på åsdraget som driftes av grunneier. Denne er tilgjengelig for allmenheten. Ifølge grunneier er det mest aktuelt å kjøre opp ved til gapahuken jf, utkast til verneforskrift § 7 pkt. g. Traktorveger er avmerket på vernekartet. I delområde 3 er det et mindre hus som er sterkt falleferdig. Grunneier opplyser at det er ingen planer om igangsetting. Til det har forfallet kommet for langt.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Området inngikk i en høringspakke på totalt tre områder, hvorav samtlige tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad. I tillegg ble høringsdokumentene lagt ut på Statsforvalterens nettside under «høringer» den 10. november 2024, med høringsfrist 10. januar 2025. Her er det lagt til rette for at en enkelt kan sende inn høringsuttalelse i selve nyhetssaken. Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere:

Kommuner: Alvdal kommune, Rendalen kommune, Sør-Odal kommune, Hamar kommune

Lokale instanser: Franzefoss Bruk AS/Jessnesstranda 2, Alvdal utmarksråd SA

Regionale og sentrale instanser: Innlandet fylkeskommune, Hafslund kraft, Elvia, BaneNor SF, Naturvernforbundet i Innlandet, Språkrådet, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning med bergmesteren for Svalbard, Innlandet orienteringskrets, Landbruksdirektoratet, NTL NVE, Statsforvalteren i Innlandet/Sølen nasjonalparkstyre

Grunneiere: Lars Øyvind Østli, Lene Renate Ullarøy, Johan Grindflek, Erik Ola Helstad, Eva Kristin Myhre, Lars Urstrømmen, Frank Tomas Engene, Janne Vikerødegården, Annar Jensen

Kopi: Norskog, Glommen Mjøsen Skog SA, Viken Skog SA, SB Skog AS, AT Skog SA, Miljødirektoratet

I høringsbrevet ba vi kommunene om selv gjøre en vurdering av hvilke lag, foreninger, skoler etc. som bør ha høringen for uttalelse. Dette fordi det er knyttet særlige friluftsjnteresser til alle de tre verneområdene. Vi ba kommunene om å videresende høringsdokumentene, eller evt. en lenke til Statsforvalterens nyhetssak om høringen til relevante organisasjoner og skoler lokalt.

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 16 uttalelser til høringen (se tab 4 og 5 under Jutulhogget og Furuberget), en av disse har uttalt seg om verneplanforslaget for Øyen.

Tab 6. Innkomne innspill til varsel om oppstart og til høringen. Uttalelse vedr Øyen konkret er uthevet (x).

Instans	Innspill til oppstart	Innspill til høring
Alvdal kommune		x
Rendalen kommune	x	x
BaneNor	x	x
Språkrådet	x	
Direktoratet for mineralforvaltning	x	x
Glommen Mjøsen skog		x
Hamar kommune		x
Hamar Idrettsråd		x
Hamar Naturskole		x
Hamar og Hedemarken Turistforening		x
Hamar Orienteringsklubb	x	x
Huset Aukrust		x
Sølen verneområdestyre		x
BirdLife avd Oppland	x	
Lanbruksdirektoratet	x	
Glitre Nett	x	
Hafslund Eco Vannkraft	x	
Statnett	x	x
Statens vegvesen	x	
Elvia	x	
Naturvernforbundet i Innlandet	x	
Norges vassdrag- og energidirektorat	x	
Glommens og Lågens brukseierforening	x	
Johan Grindflek		x
Bjørn Pettersen		x
Gine Hansen		x
Per Einar Monsen		x

Gine Hansen (03.02.2025)

Viser til at det står at det skal være oppsyn for naturreservatet Seimsjøen som ligger helt i nærheten av Øyen. Er dette at oppsyn som skal se til området med hensyn til ordensregler? Støtter ellers verneforslaget av deler AV ØYA «Øyen».

Statsforvalterens kommentar

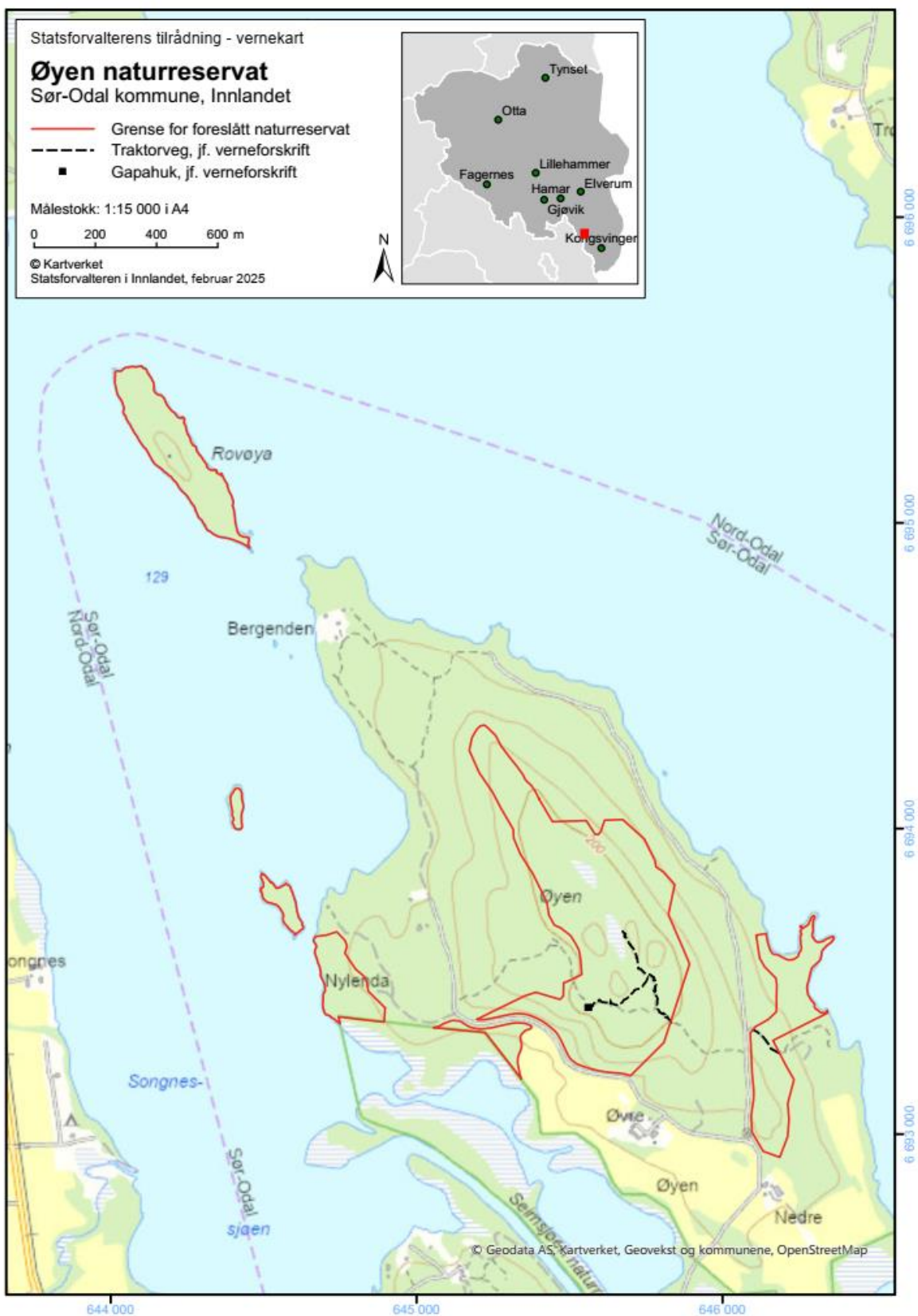
Vi antar at høringsuttalelsen referer til opplysninger på informasjonstavle ved Seimsjøen naturreservat der det er informert om oppsynet av området. Det er Statens naturoppsyn

(SNO) som har ansvar for oppsynet av verneområdene i Innlandet. SNOs ansatte har delt ansvaret for områdene seg imellom, og det vil bli samme person som har oppsynet for Seimsjøen og et nytt reservat Øyen. Som forvaltningsmyndighet ønsker Statsforvalteren i innlandet at SNO besøker områdene så ofte som mulig og helst hvert år. Områder med mye ferdsel og annen påvirkning vil bli prioritert. SNOs oppgave er å spesielt avdekke brudd på verneforskriften.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at områdene vernes som naturreservat; Øyen NR i samsvar med høringsforslaget.

Opprettelse av Øyen naturreservat – forslag til vernekart – vedlegg 1

Forslag til verneforskrift – Øyen naturreservat – vedlegg 2

Utkast til verneforskrift til tilrådning

Forskrift om vern av Øyen naturreservat, Sør-Odal kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur av gammel barskog med innslag av gammel løvskog.
- b. har særskilt betydning for biologisk mangfold ved å være levested for arter knyttet til gammel barskog, løvskog og død ved

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sør-Odal kommune: 94/1, 95/4, 94/6 og 95/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på 590 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sør-Odal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sankning av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner
- g. fjerning av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet
- h. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- i. forsiktig rydding av småbusker og kvist i samband med storviltjakt

Utkast til verneforskrift til tilråding

- j. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet
- k. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier jf. vernekartet

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med traktor og ATV på traktorvei avmerket på vernekartet
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og villsvin med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- e. merking og rydding av nye stier
- f. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. nødvendig motorisert transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende gapahuk
- h. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og f og § 7 bokstav a og d.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

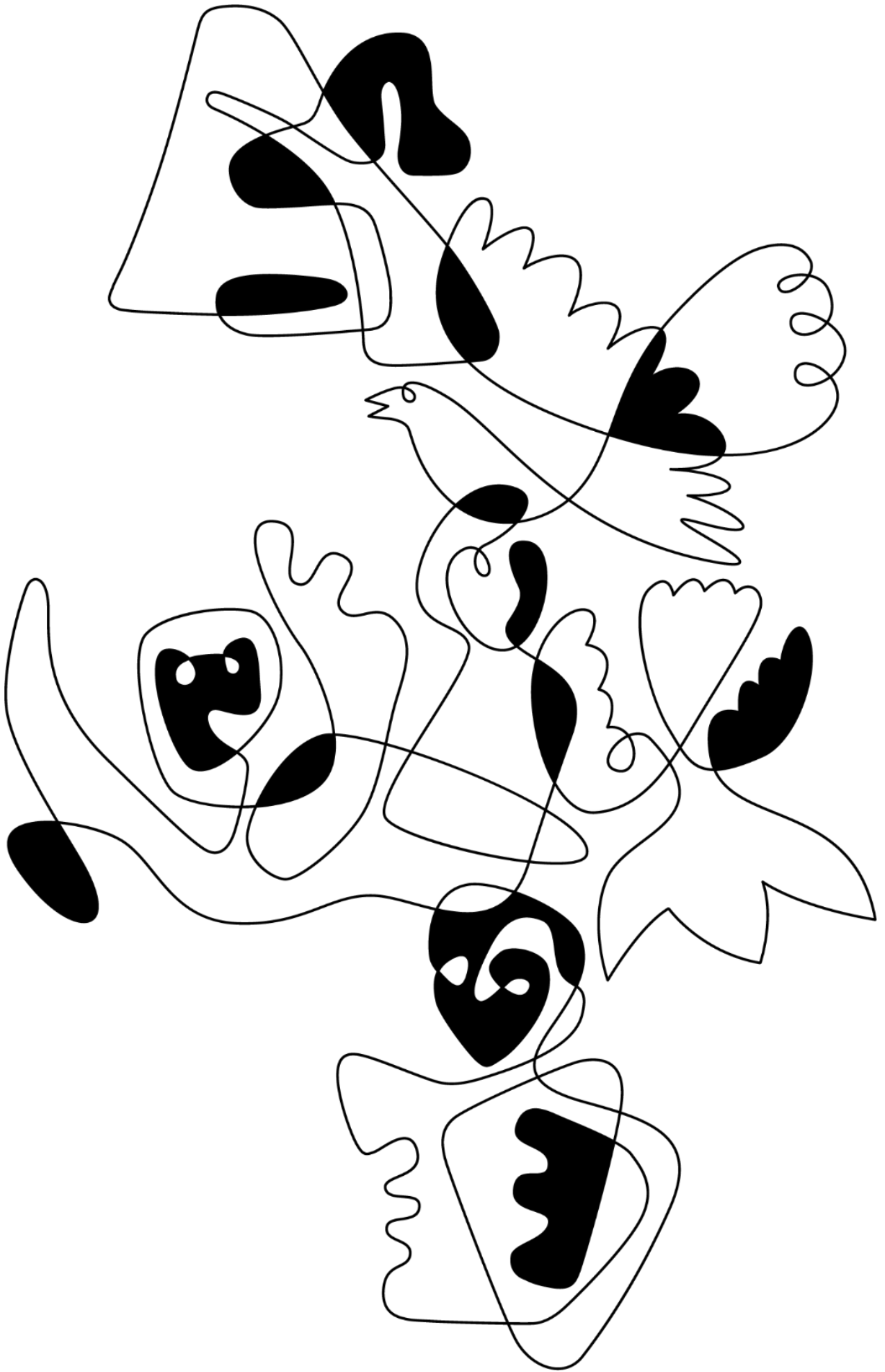
§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

Utkast til verneforskrift til tilrådning

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften træder i kraft straks.

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

